

DE STER

92E JAARGANG

NUMMER 11

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

NOVEMBER 1992

DE STER

NOVEMBER 1992

Op de omslag:

Als de beste rodeorijder onder de studenten in de Verenigde Staten stond Zane Davis onder druk om prof te worden. In plaats daarvan werd hij zendeling in Brazilië. En, zegt hij, 'ik zou mijn zending voor niets ter wereld willen ruilen.' (Zie 'Het klappen van de zweep' blz. 10.)

ARTIKELN

BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM	
ZALIGHEID: EEN GEZINSAANGELEGENHEID PRESIDENT EZRA TAFT BENSON	2
'ZE IS LEUK, MAAR ...' DOROTHY LEVIE NIELSEN	8
GEEN PLAATS VOOR HOOGMOED C. RICHARD CHIDESTER	16
HET GOUDEN BOONTJE FÉLIX ALBERTO MARTÍNEZ DECUJUR	24
INOSI'S BOEK SHIRLEEN MEEK SAUNDERS	32
BEELDHOUKUNST: TWEDE INTERNATIONALE KUNSTWEDSTRIJD	
GLN M. LEONARD	36
GENÈVE - EENHEID EN VERSCHIEDENHEID PETREA KELLY	42

VOOR DE JONGEREN

HET KLAPPEN VAN DE ZWEEP MARK JACOBS	10
VRAAG EN ANTWOORD	
HOE KAN IK PLEZIER KRIJGEN IN SCHRIFTSTUDIE?	26

RUBRIEKEN

INGEZONDEN BRIEVEN	1
HUIJSBEZOEKBOODSCHAP	
GENIETEN VAN IEDERE LEVENSFASE	25

DE KINDERSTER

HEBER J. GRANT KELLENE RICKS	2
VAN VRIEND TOT VRIEND	
OUDERLING HELVÉCIO MARTINS	4
VEEL PLEZIER!	7
PARTICIPATIEPERIODE	
EERBIED VOOR DE SCHEPPINGEN VAN ONZE HEMELSE VADER	
VIRGINIA PEARCE	8
EEN DUBBELE LES SHIRLEY G. FINLINSON	10
VRIENDSCHAP SLUITEN	
RAÚL AQUINO GONZALES MARVIN K. GARDNER	13

DE STER

November 1992 92e jaargang Nummer 11

Officiële Nederlandstalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Eerste Presidium:

Ezra Taft Benson
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

Raad der Twaalf:

Howard W. Hunter, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust, Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott

Adviseurs:

Rex D. Pinegar, Charles Didier, Robert E. Wells

Redacteur: Rex D. Pinegar

Hoofd afdeling leerplannen: Ronald L. Knighton

Hoofd kerkelijke tijdschriften: Thomas L. Peterson

Internationale tijdschriften:

Zakelijk redacteur: Brian K. Kelly
Assistent: Marvin K. Gardner
Adjunct-redacteur: David Mitchell
Assistent-redacteur De Kinderster: DeAnne Walker
Leidinggevend art-director: M. Masato Kawasaki
Art-director: Scott D. Van Kampen
Vormgeving: Shari Cook
Rooster: Diana W. Van Staveren

Vertaling, nieuwsredactie en administratie:

Kerkelijk Vertaalbureau
Postbus 224, NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 0 34 02-4 02 60
Hoofd vertaalbureau: P. J. Stolp
Nieuwsredacteur: A. H. Niessink
Administratie: A. H. Niessink

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage
Industriest. 21, Postfach 1549, D-6382 Friedrichsdorf
Telefoon: 0 61 72-71 03 34

© 1992 by

The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints
Alle rechten voorbehouden
Printed in Germany

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoaans, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitiaans en Thais; en eens per kwartaal in het IJslands.

Informatie voor abonnees in de V.S.:

DE STER (ISBN 1044-3401) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, Utah 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price \$ 10.00 a year \$ 1.00 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to DE STER at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Jaarabonnement:

Nederland: NLG 32,00 - België: BEF 590,00

Betalingen voor Nederland: bankrekening nr. 38.10.54.799 t.n.v. De Kerk van Jezus Christus, te Nieuwegein (Rabobank, Nieuwegein; postgiro v.d. bank: 422947). Voor België: bankrekening nr. 415-009 3041-33.

Opgeve van een nieuw abonnement te richten aan de administratie.

Versrijnt twaalf maal per jaar

PB MA 9211 DU
92991 120
Dutch

INGEZONDEN BRIEVEN

HET IS VOOR MIJ GESCHREVEN

Toen ik president Thomas Monson's artikel 'Mijn persoonlijke galerij der groten' las in *O Le Liahona* (Samoaans), had ik het gevoel dat het speciaal voor mij geschreven was en ik kreeg er tranen van in mijn ogen. Daarom wil ik u en onze leiders bedanken dat zij hun boodschappen en artikelen iedere maand in de tijdschriften aan ons brengen.

O Le Liahona is een kompas voor mijn leven geweest net als de *Liahona* dat voor Lehi en zijn gezin was. Zoals de *Liahona* werkte als Lehi's gezin geloof had, zo is het met *O Le Liahona* wanneer wij geloof hebben.

Ik kijk er iedere maand vol verlangen naar uit wanneer *O Le Liahona* weer komt en ben benieuwd wat er die maand weer voor mij geschreven is, waardoor het mijn gids en compagnon kan zijn.

Aleni Saulo Fuatimau

Wijk Satapula

Ring Upolu West (Samoa)

die gemeente had (inmiddels is het een ring geworden) en – dit is het wonder – ik kreeg een brief terug van deze zuster, die 16.000 km hier vandaan woont.

Ze schreef me dat ze bijna 18 jaar inactief was geweest voordat ze terugkwam in de kerk. Ze vertelde me over mensen die ik kende en goede vrienden waren. Wat een zegen is de *Liahona*! Dit was een getuigenis voor mij hoe we vrienden kunnen blijven ondanks tijd en afstand. Dank u voor deze speciale publikatie.

Miguel Angel Matteazzi

Wijk Geneva Lac

Ring Genève (Zwitserland)

GEESTELIJKE VOEDING

Ik wil een diep gevoel van dank uitspreken voor alle leden van de redactie van de *Tambuli* (Filippijns) voor hun onvermoeibare inspanningen om iedere uitgave tot een geestelijke ervaring te maken.

De *Tambuli* van maart 1992 had als thema de taken, prestaties en noden van zusters over de hele wereld en moet wel één van de beste uitgaven zijn geweest. Op ieder bladzijde staat wel iets wat ik in mijn hart kan overwegen. Ik heb het een gevoel alsof de Heilige Geest direct boodschappen naar mijn hart stuurt. Wat heeft het een grote invloed! Het is niet alsof u precies wist wat ik nodig had.

Ga alstublieft door met het publiceren van waar gebeurde verhalen. Alleen al te weten dat er mensen zijn die zoveel om anderen geven dat ze je deelgenoot willen maken van hun wonderlijke bekeringsverhalen, geeft me het gevoel dat er mensen zijn die van me houden.

Ik bid, dat u in staat mag zijn nog meer levens ten goede te beïnvloeden.

Karen J. Borjal

Wijk Marikina 2

Ring Marikina (Filippijnen)

EEN KLEIN WONDER

Wij zijn een Argentijns gezin en lid van de kerk. De laatste drie jaar hebben we in Zwitserland gewoond. Iedere maand ontvangen we *L'Etoile* (Frans) en de *Liahona* (Spaans) compleet met het plaatselijk nieuws.

In 1963 ben ik twee jaar op zending geweest in Argentinië. Het laatste gebied waar ik werkte, viel onder de gemeente Mar del Plata, waar ik veel goede broeders en zusters heb leren kennen.

Doordat ik *L'Etoile* en de *Liahona* bijna letterlijk verslind door ze van voor naar achter te lezen, vond ik de naam van een zuster uit die gemeente onder de namen van hoofden public relations van rinder en districten. Ik had al 26 jaar geen contact gehad met haar.

Ik zei tegen mijn vrouw: 'Ik moet contact opnemen met zuster Marta Macri.' Daarom stuurde ik een brief naar het adres dat ik van

Zaligheid: een gezinsaan­gelegenheid

President Ezra Taft Benson

Eeuwig gezien is zaligheid een gezinsaan­gelegenheid. God houdt de ouders verantwoordelijk voor hun rentmeesterschap bij het grootbrengen van hun gezin. Het is een hoogst heilige verantwoordelijkheid.

Wij zijn ons heden ten dage bewust van grote problemen in onze maatschap­pij. De meest opvallende zijn seksuele losbandigheid, homoseksualiteit, drugmis­bruik, alcoholisme, vandalisme, pornografie, en geweld.

Deze ernstige problemen zijn symptomen van het falen in de gezinnen – van het negeren van beginselen en gebruiken die God in het allereerste begin heeft ingesteld.

Omdat sommige ouders de beginselen, die de Heer heeft gegeven en die geluk en succes kunnen brengen, hebben losgelaten, lijden vele gezinnen over de gehele wereld onder grote spanningen die ernstige en blijvende gevolgen kunnen heb­ben. Vele ouders zijn ertoe verleid om hun taken in het gezin te verzuimen ten einde te streven naar een on­grijpbare 'zelfvervulling'. Sommigen hebben zich onttrokken aan hun ouderlijke plichten om materiële zaken na te jagen, omdat zij niet bereid zijn om persoonlijke be­vrediging uit te stellen in het belang van het welzijn van hun kinderen.

Echtgenoten die elkaar liefhebben zullen ontdekken dat liefde en trouw beantwoord worden. Deze liefde zal een koesterende sfeer scheppen voor de emotionele groei van de kinderen.

De vrije tijd van kinderen behoort op een opbouwende wijze gericht te worden op gezonde, positieve bezigheden. Te veel tijd doorbrengen voor de televisie kan verderfelijk zijn. Gezinnen behoren meer tijd samen door te brengen, samen te werken en zich samen te amuseren.

Het is tijd het feit onder ogen te zien dat er weloverwogen pogingen gedaan worden om het gezin te herstructuren volgens humanistische maatstaven. De beelden van het gezin en de liefde die men te zien krijgt in televisieprogramma's of films, geven dikwijls een filosofie weer die in tegenpraak is met Gods geboden.

Onschuldig klinkende woorden worden nu gebruikt om zondige praktijken goed te praten. Zo worden de woorden 'alternatieve levensstijl' worden gebruikt om overspel en homoseksualiteit te rechtvaardigen, 'vrijheid van keuze' om abortus te rechtvaardigen, 'een zinvolle relatie' en 'zelfvulling' om seks buiten het huwelijk te rechtvaardigen.

Als wij zo doorgaan, kunnen wij een toename verwachten van emotioneel gestoorde jonge mensen, echtscheiding, depressieve mensen, en zelfmoorden.

Het gezin is de meest doelmatige plaats om blijvende maatstaven in te prenten. Wanneer het gezinsleven goed is en gebaseerd op de beginselen en de gebruiken van het evangelie van Jezus Christus, komen deze problemen niet zo vlug voor.

DRIE GRONDBEGINSELEN

Mijn boodschap is: terugkeren tot de door God ingestelde grondbeginselen die liefde, stabiliteit en geluk in ons gezin zullen verzekeren. Sta mij toe drie grondbeginselen op te noemen die nodig zijn voor gelukkige duurzame gezinsbanden.

Ten eerste: een man en een vrouw behoren een rechtvaardige eensgezindheid te verkrijgen in hun doelen, wensen en daden.

Het huwelijk zelf moet gezien worden als een heilig verbond ten overstaan van God. Een echtpaar heeft niet alleen verplichtingen tegenover zichzelf, maar ook tegenover God. Hij heeft zegeningen beloofd aan degenen die trouw blijven aan dat verbond.

Trouw aan de huwelijksbeloften is absoluut noodzakelijk voor liefde, vertrouwen en vrede. Overspel wordt op ondebeldzinnige wijze veroordeeld door de Heer.

Echtgenoten die elkaar liefhebben zullen ontdekken dat liefde en trouw beantwoord worden. Deze liefde zal een kies-

terende sfeer scheppen voor de gevoelsmatige groei van de kinderen. Het gezinsleven in het ouderlijk huis behoort een tijd van geluk en vreugde te zijn waar kinderen dierbare herinneringen en banden aan overhouden.

Zelfbeheersing behoort een voornaam beginsel te zijn in een huwelijksrelatie. Echtparen moeten leren niet alleen hun hartstochten maar ook hun tong te beteugelen.

Gezinsgebed en bidden als echtpaar zal uw eenheid versterken. Geleidelijk zullen gedachten, aspiraties, en ideeën samensmelten, totdat u naar dezelfde doelen streeft.

Vertrouw op de Heer, de leringen van de profeten en de Schriften voor leiding en hulp, vooral als er onenigheden en problemen zijn.

Geestelijke groei komt door samen problemen op te lossen – niet door ze te ontlopen. De buitensporige nadruk die tegenwoordig op individualisme wordt gelegd, brengt zelfzucht en verwijdering met zich mee. Twee mensen die 'één vlees' worden (zie Genesis 2:24), is nog steeds de maatstaf des Heren.

Het geheim van een gelukkig huwelijk is God en elkaar te dienen. Het doel van het huwelijk is eenheid zowel als zelfontwikkeling. Het lijkt misschien ongerijmd, maar hoe meer wij elkaar dienen, des te groter zal onze geestelijke en emotionele groei zijn.

Ten tweede: Breng uw kinderen groot met liefde en leer ze de vermaningen van de Heer.

Gelukkige, vredige kinderen grootbrengen is geen gemakkelijke taak in de tegenwoordige wereld, maar het kan gedaan worden, en het wordt ook gedaan.

Verantwoordelijk ouderschap is de sleutel.

Boven alles moeten de kinderen weten en voelen dat de ouders van ze houden, ze nodig hebben en waarderen. Zij hebben het nodig dit dikwijls te horen. Het spreekt vanzelf dat het de taak van de ouders is ze deze verzekering te geven en vaak kan de moeder dit het beste doen.

Kinderen hebben het nodig te weten wie zij zijn gezien vanuit een eeuwig perspectief. Zij hebben er behoefte aan te weten dat zij een eeuwige Hemelse Vader hebben op wie zij kunnen rekenen, tot wie zij kunnen bidden, en van wie zij leiding kunnen ontvangen. Zij hebben er behoefte aan te

Ouders wordt geboden om hun zoons en dochters voor te bereiden op de verordeningen van het evangelie: de doop, de bevestiging, de ordeningen tot het priesterschap, en een tempelhuwelijk.

weten waar zij vandaan komen, opdat hun leven zin en een doel kan hebben.

Kinderen behoren geleerd te worden te bidden, op de Heer te vertrouwen voor leiding, en waardering uit te spreken voor de zegeningen die zij ontvangen. Ik herinner mij nog hoe ik vroeger bij de bedjes van onze kinderen neerknielde om ze te helpen met hun gebeden.

Kinderen moet worden geleerd goed van kwaad te onderscheiden. Zij kunnen en moeten Gods geboden leren. Zij moeten leren dat het verkeerd is te stelen, te liegen, te bedriegen, of te begeren wat anderen hebben.

Kinderen moeten leren thuis te werken. Zij behoren daar te leren dat eerlijk werk waardigheid en zelfrespect ontwikkelt. Zij behoren de vreugde van het werk, van een goed geklaard karwei te, te leren kennen.

De vrije tijd van kinderen behoort op een opbouwende wijze gericht te worden op gezonde, positieve bezigheden. Te veel tijd doorbrengen voor de televisie kan verderfelijik zijn.

Gezinnen behoren meer tijd samen door te brengen, samen te werken en zich samen te amuseren. Er behoort eens in de week een gezinsavond gehouden te worden. Dat is de gelegenheid voor het bespreken van evangeliebeginselen, recreatie, werkprojecten, toneelstukjes, zingen rond de piano, spelletjes, tractaties en gezinsgebed. Als de ijzeren schakels van een keten zal deze gewoonte een gezin samenbinden in liefde, trots, traditie, kracht en loyaliteit.

Het op de sabbat bestuderen van de Schriften behoort een vaste gewoonte te zijn in ons gezinnen.

Een kort geestelijk programma bestaande uit het lezen van de Schriften, het zingen van lofzangen en gezinsgebed is ook een aanbevelenswaardig onderdeel van onze dagelijkse routine.

Ten derde: ouders moeten hun kinderen voorbereiden op de verordeningen van het evangelie.

De belangrijkste leringen in het gezin zijn geestelijk. Ouders worden geboden om hun zoons en dochters voor te bereiden op de verordeningen van het evangelie: de doop, de bevestiging, de ordeningen tot het priesterschap, en een tempelhuwelijk. Zij behoren ze te leren de sabbat te respecteren en te heiligen. En bovenal behoren ouders hun kinderen een

verlangen naar het eeuwige leven bij te brengen, zodat zij dat doel boven alle andere na zullen streven.

Het eeuwige leven kan slechts verkregen worden door gehoorzaamheid aan de wetten en verordeningen van het evangelie.

Wanneer de ouders de verordeningen die nodig zijn om zalig te worden zelf hebben ontvangen, wanneer zij het voorbeeld hebben gegeven en in de tempel zijn getrouwd, dan is het niet alleen veel waarschijnlijker dat hun eigen huwelijk een succes zal zijn, maar ook veel waarschijnlijker dat hun kinderen hun voorbeeld zullen volgen.

Ouders die hun kinderen zo'n thuis geven zullen, zoals de Heer heeft gezegd: 'een huis des gebeds, een huis van vasten, een huis des geloofs, een huis van wetenschap, (...) een huis van orde, een huis van God,' hebben. (Leer en Verbonden 88:119.) Hoe bescheiden of eenvoudig dat thuis ook moge zijn, er zullen liefde, geluk, vrede, en vreugde heersen. De kinderen zullen er in gerechtigheid en waarheid opgroeien met het verlangen de Heer te dienen.

God zij dank voor de vreugden van het gezinsleven. Ik heb dikwijls gezegd dat er geen echt geluk kan bestaan zonder een goed gezin. Daar zijn de gelukkigste invloeden en associaties van het leven. □

SUGGESTIES VOOR DE HUISONDERWIJZERS

1. Zaligheid is een gezinsaanleggenheid. God houdt de ouders verantwoordelijk voor hun rentmeesterschap bij het grootbrengen van hun gezin.
2. God heeft grondbeginselen ingesteld die liefde, stabiliteit en geluk in onze gezinnen zullen verzekeren.
  - Echtgenoten moeten God en elkaar dienen.
  - Kinderen moeten met liefde grootgebracht worden en de vermaningen van de Heer leren.
  - Ouders moeten hun kinderen voorbereiden op de verordeningen van het evangelie.

‘ZE IS LEUK,

Ik heb het geluk gehad dat mijn schoonmoeder niet verwachtte dat haar zoon een volmaakt meisje trouwde. Ze mocht me meteen en accepteerde me onvoorwaardelijk voor wat ik was – en niet was.

Dorothy Levie Nielsen

Toen mijn man zijn moeder vertelde dat hij met mij, een tamelijk lange blondine, ging trouwen, antwoordde ze plagend: ‘Ze is leuk, maar is ze niet wat klein?’

Sindsdien moeten we daarom lachen. Ik denk dat het meisje dat de eerste plaats in haar zoons leven zou gaan overnemen natuurlijk wel wat tekortkomingen moest hebben. De zoon die altijd zulke goede cijfers haalde op school en zulke mooie rechtstaande tanden heeft. Ze heeft zich opofferingen getroost voor hem door haar koeien, en de melk, de schapen en hun wol te verkopen om zijn studie medicijnen te kunnen betalen – en hij is uiteindelijk dat geworden wat zij onder de ideale man verstaat.

Maar ik heb het geluk gehad dat hij niet met een volmaakt meisje hoefde te trouwen. Ze accepteerde me onvoorwaardelijk voor wat ik was – en niet was.

Op een feestje dat vóór ons trouwen voor ons georganiseerd was, liet ze me weten dat ze zich niet met ons huwe-

lijk zou bemoeien. En daar hield ze zich aan. Ze bracht niet regelmatig pannen hete soep naar ons huis om er voor te zorgen dat hij een goede voedzame maaltijd kreeg. Noch regelde ze zijn afspraken bij de tandarts voor hem.

Ze dacht niet altijd aan mijn verjaardag, maar ze deed iets wat veel beter was: ze hield me in haar gedachten en gaf me het meest waardevolle van alles – haar vertrouwen in mij dat ik in staat zou zijn een gelukkig leven met haar zoon en kleinkinderen te leiden.

Ik kan me niet herinneren dat ik ooit commentaar heb gekregen op hoe ik het huis ingericht had. Het is zelfs zo dat ze me vaak complimenten gaf over de kleur van de bank en de wijze waarop ik de meubels neergezet had. Ik had een keer een stoel gekocht en kwam later tot de ontdekking dat ik de kleur eigenlijk helemaal niet mooi vond. Ze stelde voor om hem met één van haar stoelen te ruilen, als ik die kleur mooier vond.

Ze gaf ons ook geen ongevraagd ad-

vies over hoe we de kinderen moesten opvoeden.

Ik vroeg haar eens haar mening over hoeveel kinderen het ideale gezin zou moeten hebben. Ze verzekerde me dat de inspiratie die ik en mijn man van de Heer ontvingen de beste leidraad was.

Mijn schoonmoeder vertelde nooit over de nieuwe piano, auto of het nieuwe tapijt dat één van haar andere kinderen gekocht had. Als ze bij ons thuis was, sprak ze over mijn kinderen en mijn stoelen. Lang voordat ze stierf, schreef ik in mijn dagboek dat ik haar in mijn huis nooit een onvriendelijk woord over één van de andere familieleden heb horen zeggen. Daardoor was ik gerust dat mijn naam en de vertrouwelijke zaken in mijn gezin veilig bij haar waren.

Ze deelde haar tijd met ons. Ze luisterde naar muziek die wij mooi vonden. Ze lachte om onze grappen. Ze moedigde ons ontzettend aan. Ze verwachtte niet dat we zo en zo vaak langs kwamen of opbelden om te bewijzen dat we van haar hielden of om onze verplichtingen af te kopen. We gingen bij haar op bezoek wanneer we het wilden, omdat we het wilden.

Toen ze al een wat oudere weduwe was en de tijd langzaam voorbij leek te gaan en onze bezoeken verder uit elkaar lagen, groette ze me bij de deur met de woorden: ‘Nee maar, jij bent er weer.’ Of

MAAR...'

als we haar op een feestdag uitnodigde om op visite te komen, terwijl één van de andere kinderen haar al uitgenodigd had, dan zei ze: 'Wat lief. Je maakt me erg gelukkig!'

Ze gaf me niet het gevoel dat ik verplicht was haar kleding te strijken, haar huis te schilderen, haar gras te maaien of haar financiën te regelen. Ze was trots op haar onafhankelijkheid en ik

was er trots op dat ze zichzelf zo goed kon redden.

Als ik onverwachts langskwam om de muren te soppen, haar berging op te ruimen, of haar naar de kruidenier te rijden, zei ze me in alle ernst, net als Noömi tegen Ruth: 'Ga terug naar je gezin, schat. Zij hebben je nodig.' Ze vroeg me op wel honderd verschillende manieren: 'Waarom wil je met me meegaan?' (Zie Ruth 1:11-12.) Mijn oprechte antwoord was: 'Omdat ik van je hou.'

Op een dag ging ik geraniums in haar plantenbak poten. Ik vroeg haar of ze een paar werkhandschoenen had. Een ogenblik verward kwam ze even later terug met een nieuw paar witte handschoenen. 'Ik heb alleen maar een paar oude werkhandschoenen nodig' sputterde ik tegen. 'Deze zijn te goed voor me.'

'Niets is te goed voor jouw handen', antwoordde ze.

Dat waren de laatste woorden die ze tegen me sprak. Terwijl ik aan het planten was, stierf ze rustig.

Met diepe waardering en intense liefde voor mijn liefdevolle schoonmoeder kan ik net als Ruth zeggen 'Bring er bij mij niet op aan, dat ik u in de steek zou laten, door van u terug te keren; want waar gij zult heengaan, zal ik heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten: uw volk ik mijn volk en uw God is mijn God' (Ruth 1:16). □

ILLUSTRACE: BETH WHITAKER

HET KLAPPEN VAN DE ZWEEP

Mark Jacobs

De veekraal van de rodeo vloog open en een woedend snuivend paard sprong hoog in de lucht. Een cowboy zat met een perfecte houding op het paard, het ritme van zijn bewegingen kwam overeen met het gekronkel en gedraai van het paard.

Maar de toeschouwers sprongen overeind en hun adem stokte toen het zware dier op zijn zij viel en zijn volle gewicht op de linkervoet van zijn berijder kwam.

Zane Davis krabbelde overeind en stropelde naar het hek van de veekraal. Toen hij zijn laars had uitgedaan begon zijn voet op te zwellen. De verbrijzelde botten maakten zijn kansen om in de competitie verder te gaan aanzienlijk kleiner, maar dit ontmoedigde Zane niet.

Minder dan een maand later zat hij weer in het zadel, op weg naar de titel van beste rodeorijder van alle studenten in de Verenigde Staten.

Nu vervult Zane een zending in Bra-

zilië en onderwijst hij het evangelie in het Portugees. Hij zegt: 'Ik zou deze zendingservaring voor niets ter wereld willen ruilen – zelfs niet met het nationaal rodeokampioenschap voor profs.'

BESTE COWBOY VAN ALLE STUDENTEN

Het was in juni 1990 dat Zane Davis de onderscheiding van beste nationale all-round cowboy van het jaar won tijdens de nationale rodeofinales voor studenten in Bozeman (Montana). Ook al was hij nog maar eerstejaars student aan de universiteit van Zuid-Idaho, Zane veroverde deze eerste plaats niet door simpelweg op een paar wilde paarden te rijden en een paar wedstrijden te winnen. Zane's training begon al voordat hij kon lopen toen zijn vader Shawn Davis (een drievoudig nationaal kampioen rodeorijden op ongetemde paarden) hem dwars door Noord-Amerika meenam naar allerlei rodeo's.

Zane Davis gaf de uitdagingen en opwinding van de rodeowedstrijden op voor de uitdagingen en opwinding van een voltijdzending in Brazilië.

Zane samen met zijn moeder, Jeana, en zijn vader, Shawn. Zane leerde waardevolle roedevaardigheden van zijn vader, een drievoudig nationaal rodeokampioen. Beide ouders leerden hem zich aan het woord van wijsheid te houden en op het priesterschap te vertrouwen.

Op driejarige leeftijd stond Zane erop dat hij het in de rodeo op mocht nemen tegen de cowboys van acht tot twaalf jaar. Maar omdat hij te jong was om mee te doen mocht hij alleen zijn paardrijtalenten demonstreren. Onbevreesd zette hij zijn hoed op, trok zijn laarzen en sporen aan en klom op een behoorlijk kwaad kalf. Volgens Zane was het volgende wat hij zich kon herinneren dat hij op de grond lag. Hij had blijkbaar bijna aan de vereiste tijdlimiet voldaan toen hij eraf viel.

Hij deed mee aan zijn volgende rodeo toen hij net vijf jaar was en deze keer was het een pony die hem van zijn rug afwierp. Maar toch ging hij met een derde plaats naar huis. Honderden rodeo's later had Zane een indrukwekkende verzameling zadels, riemen, trofeeën en geldprijzen gewonnen. Het succes kwam doordat hij er hard voor gewerkt had.

EEN BEETJE ANGST

Iedere dag oefende Zane op de ranch van zijn ouders in Idaho. Hij deed tach-

tig opzitoefeningen, twintig optrekoefeningen en vierhonderd opdrukoefeningen. Daarnaast ving hij al rijdend tien tot twintig kalveren met een lasso en oefende hij de week voor elke wedstrijd extra hard. Ook vroeg Zane zijn vader voor iedere rodeo om een zegen. Zane zegt: 'Ik voel dat deze zegens me bij veel gelegenheden beschermd hebben voor ongelukken; en als ik een ongeluk had, herstelde ik wonderbaarlijk snel.'

Zane voegt er aan toe, dat het houden van het woord van wijsheid een grote zegen in zijn leven is. 'Andere cowboys die drinken en drugs gebruiken, zijn misschien een tijdje goed maar ze blijven niet lang aan de top', zegt hij.

Een andere reden waarom Zane zo goed presteert is omdat hij geleerd heeft uitdagingen onder ogen te zien. Bij één wedstrijd moest hij op een stier rijden die tot nu toe alle ridders tussen 18 en 22 jaar van zijn rug had gegooid. Maar Zane, op dat moment slechts 13 jaar oud, reed op de stier en werd van de vijf pogingen er slechts tweemaal afgeworpen. 'Ik

kan me niet herinneren dat ik ooit echt bang was tijdens een rodeo', zegt Zane. 'Een beetje angst is altijd goed voor je, maar teveel angst is niet goed. Als je een beetje bang bent plan je beter. Als je te bang bent, kan het uit de hand gaan lopen.'

OP ZENDING

Eén van de moeilijkste beslissingen die Zane ooit moest nemen, was of hij wel of niet op zending zou gaan. Universiteiten vanuit de hele Verenigde Staten wilden hem vanwege zijn capaciteiten als rodeorijder hebben. Ook al had hij altijd al gepland op zending te gaan, de uiteindelijke beslissing was echt moeilijk. 'Maar ik besloot dat ik op zending moest gaan om te proberen de Heer iets terug te geven voor de vele zegeningen die Hij me gegeven had', zegt hij.

Zane schreef vanuit het zendingsveld en zei: 'Ik heb vele dingen geleerd. Ik ben erg veranderd. Ik dacht dat 's zomers drie keer per dag in rodeo's rijden zwaar was, maar het was lang niet zo zwaar als het vervullen van een zending; desalniettemin is het goed voor me geweest.'

Zane heeft minstens op duizend wilde paarden gereden en wel duizend kalveren met de lasso gevangen. Rodeowedstrijden gingen hem steeds makkelijker af. Maar misschien was het beste van deze sport nog wel de kans om bij zijn vader te zijn – die er altijd bij was, naar hem keek en hem behulpzaam was, zodat er niets gebeurde.

Zane's zending in Brazilië was niet gemakkelijk. Het was een hele verandering om een nieuwe taal te leren en in een andere cultuur te leven. Maar Zane maakte iedere dag vooruitgang. En tijdens zijn zending leerde hij uit eigen ervaring dat zijn Hemelse Vader er altijd is en over hem waakt. □

Nadat hij het nationale kampioenschap voor studenten gewonnen had kwam Zane onder behoorlijke druk te staan om door te gaan met zijn carrière als rodeorijder. 'Maar', zei hij 'ik besloot dat ik op zending moest gaan om te proberen de Heer iets terug te geven voor de vele zegeningen die Hij me gegeven had.'

GEEN PLAATS VOOR HOOGMOED

C. Richard Chidester

Nederigheid is één van de belangrijkste ingrediënten voor een gelukkig leven en een gelukkig huwelijk.

Hun huwelijk was hopeloos, vertelden ze me. En nu stonden ze op het punt om te gaan scheiden.

Ze hadden elders al relatietherapie gehad. Maar de therapie was zuiver op wereldlijke basis en hun relatie werd slechter en niet beter. In plaats van nederig te worden en hun gedrag te veranderen, hadden ze zich op zaken geconcentreerd die minder belangrijk zijn zoals meer van zichzelf te gaan houden en assertiever te worden – wat hun alleen maar meer het gevoel gaf dat hun destructieve gedrag gerechtvaardigd was.

Het waren goede mensen. Maar ze waren verstrikt geraakt in het gedrag en de mentaliteit van een concurrerende wereld – waarin dwingen, kritiseren, controleren en commanderen aange-

Na hun tempelbezoek, vernederde dit echtpaar zich en vond de liefde terug die het dacht verloren te hebben.

meigd worden als manieren om invloed te verkrijgen. Ze gaven elkaar de schuld van hun problemen en probeerden elkaar te straffen en te intimideren, zodat de ander zou veranderen.

Ik was openhartig tegen hen. Ik probeerde hen te doen inzien hoe zelfingenomen en hoe beschuldigend hun hart was. Ik legde uit dat onze individuele problemen en onze huwelijksproblemen hoofdzakelijk geestelijk zijn – en dat deze problemen beginnen als we tekortschieten in het toepassen van evangeliebeginselen. En ik vertelde hun dat we, omdat we geen directe controle over het gedrag van onze partner hebben, ons op ons eigen hart moeten concentreren.

Na ons eerste gesprek ging dit echtpaar samen naar de tempel. In de celestiale kamer bad ieder voor zich dat onze Hemelse Vader hun individueel zou openbaren wat zij zelf – niet hun partner – verkeerd deden. In zijn genade opende God de weg en gaf hun de antwoorden. De openbaring die ze ontvin-

gen, stemde hen nederig en verzachtte hun hart. Ondanks dat ze dichtbij woonden, waren ze al enige tijd niet naar de tempel geweest. Nu verbaasde het hun hoe vrijmoedig en duidelijk ze antwoorden ontvingen en hoe genadig onze Hemelse Vader in werkelijkheid is.

Nu konden ze vooruitgang gaan maken. Ze begonnen hun aandacht te verleggen van het elkaar de schuld geven naar hun eigen behoefte aan bekering. Ze begonnen in te zien dat elkaar terugpakken de manier van de wereld was – niet die van de Heer. Ze realiseerden zich dat ze niet regelmatig de Schriften bestudeerden of oprecht baden – en nu zagen ze in dat dat tekenen van hoogmoed waren.

Ze waren intens verdrietig dat ze beiden zo op zichzelf geconcentreerd waren en dat hun tegenstrijdige individuele belangen iedere mogelijkheid tot eenheid kapotmaakte.

Bovendien realiseerden ze zich dat hun voorbeeld een negatief effect op hun kinderen had.

Het was fascinerend om te zien hoe dit echtpaar nederig werd en de liefde terugvond die zij dachten te hebben verloren.

EENHEID BEREIKEN

Het huwelijk is een verbintenis om de relatie op de eerste plaats te zetten – jezelf op de tweede plaats. Dat betekent niet dat we onze individuele interesses helemaal opzij moeten zetten, maar dat ze op de tweede plaats komen. In het huwelijk is het doel één te worden en te leren als team samen te werken.

In onze tijd heeft God iets herhaald wat Hij Adam en Eva al verteld had: 'Daarom is het wettig, dat hij een vrouw hebbe, en deze zullen één vlees zijn, en dit met het oogmerk, dat de aarde aan het doel van haar schepping beantwoorde' (Leer en Verbonden 49:16, zie ook Genesis 2:24).

De Heer wil niet alleen dat we in de tempel trouwen, maar ook dat we eenheid in ons huwelijk bereiken. Om die eenheid te ontwikkelen, moeten we eerst nederig genoeg zijn om naar de tekortkomingen in ons karakter te kijken en deze dan door geloof in de Heer en door bekering te overwinnen.

ZICHZELF LEREN KENNEN

Als we trouwen, leren we meteen dingen over onszelf die we nooit weten hebben. Ik moet nu lachen als ik terugkijk naar mezelf toen ik pas van zelfding terugkwam. Ik beschouwde mezelf als onvoorstelbaar geestelijk en christe-

lijk. Ik dacht dat ik geduldig, lankmoedig en vriendelijk was.

Maar toen trouwde ik! Ik had niet veel tijd nodig om er achter te komen hoeveel ik nog moest leren. Ons eerste kind toonde me hoe weinig geduld ik in werkelijkheid had. En in mijn relatie tot mijn vrouw Kathy ontdekte ik dat ik onbewust de leerstellingen van de wereld geloofde: 'Verdedig jezelf', 'Dat hoef je niet te nemen', en 'Toegeven is een teken van zwakte.' Kathy's voorbeeld om de andere wang toe te keren (Matteüs 5:39) en werkelijk christelijke waarden na te leven, toonde me dat ik veel minder goed begreep hoe ik als discipel van Christus moest leven dan ik wel had gedacht.

Veel van wat we over onszelf moeten leren is niet erg prettig. Maar de ervaring om met deze uitdagingen om te gaan is precies wat we nodig hebben om ons karakter te laten groeien en meer als Christus te worden. Het huwelijk en ouderschap kunnen een grotere motivatie zijn dan wat dan ook om werkelijk te leren bidden, vasten, in het diepst van ons hart te kijken en ons te bekeeren. We leren snel dat we deze dingen moeten doen als we goede ouders en huwelijkspartners willen zijn.

Ouderling Neal A. Maxwell heeft gezegd: 'De druk van het gezinsleven zal tot gevolg hebben, dat we onszelf leren kennen zoals we zijn, dat onze zwakheden openbaar worden, en hopelijk zullen we daar dan aan werken (...). Het is een ontmoeting met wrange zelfucht, met de behoefte aan hoffelijkheid en je beurt afwachten, met gekwetst worden en toch vergeven, met overgeleverd zijn

aan de genade van andermans stemmingen en toch, voor een deel, begrijpen waarom we elkaar soms pijn doen. (...) Het gezinsleven stelt ons in de gelegenheid te leren ons thuis evengoed te gedragen als in gezelschap, de schijnheiligheid in ons leven te verminderen en meer in overeenstemming met Christus te leven' (*Ensign*, februari 1972, blz. 7).

DE BOOSAARDIGE GREEP VAN DE HOOGMOED

Naarmate het huwelijk en het ouderschap onze tekortkomingen aan ons gaan openbaren, kunnen we in de verleiding komen boos te worden en anderen – onze ouders, partner, kinderen of de omstandigheden waarin we leven – de schuld te geven van het feit dat we ons ongelukkig voelen. Maar als we niet verder komen dan anderen de schuld geven, komen we vast te zitten in de boosaardige greep van de hoogmoed.

In zijn belangrijke toespraak gericht tegen de hoogmoed, heeft president Ezra Taft Benson gezegd, dat 'hoogmoed [...] de algemene zonde [is], de grote ondeugd (...). Hoogmoed is het grote struikelblok voor Zion' (*De Ster*, juli 1989, blz. 5). Als relatie-therapeut geloof ik dat hoogmoed de reden is waarom zoveel huwelijken in deze maatschappij stranden. Maar als je kijkt in de boeken die er tegenwoordig op de markt zijn waarin huwelijksadviezen gegeven worden, zal je nooit nederigheid bovenaan het lijstje zien staan van datgene wat je kunt doen om je huwelijk te verbeteren!

Veel van wat we over onszelf moeten leren, is niet erg prettig. Maar de ervaring om met deze uitdagingen om te gaan, is precies wat we nodig hebben als we meer als Christus willen worden.

President Benson constateert dat de kern van hoogmoed vijandelijkheid is – oppositie of vijandelijkheid ten opzichte van God of onze medemens. De hoogmoedige man wil alles zelf doen en wil niet dat God of iemand anders hem vertelt wat te doen. Hij is hoogmoedig van hart in plaats van zachtmoedig en nederig.

In zo'n staat kan hij niet geholpen worden, omdat hij niet openstaat voor de invloed van de Geest. Hij verhardt

zijn hart en weerstaat de inspiratie van de Geest. In plaats van te leren van zijn zwakheden en fouten, wordt hij blind voor de waarheid over zichzelf. In plaats van zijn zwakheden onder ogen te zien, kiest hij ervoor om te vechten en anderen de schuld te geven of om er voor te vluchten.

Het is beangstigend te ontdekken in welke mate de wereld ons hoogmoed opdringt. Ons wordt geleerd de beste te zijn, nummer één, ons te kleden als een

succesvol iemand enz. Veel in deze wereld draait om concurrentie – en vergelijken en concurrentie brengen velen ertoe met hoogmoed vervuld te raken. Zoals president Benson zei: 'De hoogmoedigen maken van iedere medemens een tegenstander door hun intellect, meningen, werken, rijkdom, talenten of welke wereldse maatstaf dan ook, tegenover die van anderen te stellen' (*De Ster*, juli 1989, blz. 3). We hebben allemaal geleerd hoogmoedig te zijn; iedereen die denkt dat hij niet hoogmoedig is, is in feite erg hoogmoedig. Deze geestelijke ziekte manifesteert zich op verschillende manieren, zoals het zoeken naar fouten bij een ander, roddelen, kwaadspreken, mopperen, teveel geld uitgeven, afgunstig zijn, begeren, een ander niet bedanken of geen compliment geven terwijl het hem op kan bouwen, niet vergevengszinnig zijn en jaloers. Het leidt tot zelfzuchtigheid, zelfmedelijden, twist, wereldlijke zelfvervulling, het blijven koesteren van wrokgevoelens, het aannemen van een defensieve houding, weigeren te vergeven en niet bereid zijn zonden te belijden en na te laten.

Misschien komen deze problemen wel nergens zo naar boven als in het huwelijk en het gezin.

President Benson zei: 'We moeten de binnenste schotel reinigen door hoogmoed te overwinnen' (*De Ster*, juli 1989, blz. 3). En zoals hij zo goed onder woorden wist te brengen, moeten we ervoor kiezen nederig te zijn als tegengif voor hoogmoed. Hij zei dat we kunnen kiezen om nederig te zijn door anderen te achten als onszelf, raad te aanvaarden

en kastijding te verdragen, diegenen vergeven die ons onrecht aangedaan hebben, door anderen onzelfzuchtig te dienen, op zending te gaan, geregelder de tempel te bezoeken, onze zonden te belijden en na te laten, uit God geboren worden, ons aan zijn wil te onderwerpen en Hem op de eerste plaats in ons leven te zetten. God op de eerste plaats zetten is de essentie van nederigheid.

KIEZEN VOOR NEDERIGHEID

Mormon leerde ons 'niemand is voor God aannemelijk, dan alleen de zachtmoedigen en nederigen van hart' (Moroni 7:44). Zachtmoedig zijn is geduld hebben en mild zijn; nederig van hart zijn is het ontbreken van wereldlijke hoogmoed en arrogantie. Zulke nederigheid maakt het ons mogelijk eerlijk naar onszelf te kijken en onze zwakheden en behoefte aan verbetering te onderkennen. Alma moedigt ons aan met deze woorden 'Ja, erken te allen tijde voor God uw onwaardigheid' (Alma 38:14). Dit kan tot gezond, goddelijk berouw, tot echte verandering leiden – en tot eenheid in het huwelijk en het gezin.

De Heer heeft gezegd 'En als de mensen tot Mij komen, zal ik hun hun zwakheid tonen. Ik geef de mensen zwakheid, opdat zij nederig mogen zijn; en Mijn genade is voldoende voor allen, die zich voor Mij vernederen; want indien zij zich voor Mij vernederen, en geloof in Mij hebben, zal Ik zwakke dingen sterk voor hen doen worden' (Ether 12:27).

Wat een geweldige belofte! Als we

ons voor de Heer vernederen en ons vertrouwen in Hem stellen en niet in onszelf, dan zal Hij ons grootmaken en reinigen. Zijn genade is voor iedereen voldoende als we nederig zijn en toelaten dat Hij ons verandert. Wij moeten ons hart aan Hem wijden (zie Helaman 3:35), zijn leiding zoeken en zijn wil doen om te kunnen profiteren van zijn genade. Zijn genade is de macht die ons in staat stelt te veranderen, de macht die we ontvangen als we zelf doen wat we kunnen. Dat is zijn hulp en kracht.

Het is mijn ervaring dat er geen echte hoop is op blijvende verbetering voor diegenen die weigeren zich te vernederen. Nederigheid is een van de belangrijkste ingrediënten van ware spiritualiteit – het ware fundament voor een gelukkig leven en een gelukkig huwelijk.

GEESTELIJKE MIDDELTJES VOOR GEESTELIJKE KWALEN

Ten gevolge van hoogmoed voelen we ons beschaamd en ongemakkelijk zodra we beseffen dat we ons moeten bekeren. Maar als we manieren zoeken om vooruitgang te maken die minder vergen, kunnen we vaak alleen door de mens bedachte methoden vinden die alleen gericht zijn op het veranderen van uiterlijk gedrag. Als we alleen op die methoden vertrouwen, stellen we ons vertrouwen meer in de arm des vleses dan in God. Uiterlijk gedrag kan door bepaalde technieken en vaardigheden veranderd worden, maar de veranderingen die echt noodzakelijk zijn, zijn veranderingen van hart.

Onze persoonlijke zowel als onze relatieproblemen zijn van nature geestelijk en moeten met geestelijke middelen verholpen worden.

Het ligt niet in ons vermogen onszelf te genezen. Als dat wel zo was, waren de verzoening en de evangeliebeginselen en verordeningen niet noodzakelijk. Wij moeten ons deel doen door nederig genoeg te zijn om het genezingsproces toe te laten door geloof in de Heer, bekering, en daadwerkelijk de reinigende macht van de Heilige Geest te ontvangen.

GELOEF IN CHRISTUS

Geloof hebben in Christus betekent op zijn Geest vertrouwen voor leiding, berisping, troost en hoop – en dan doen wat Hij ons zegt te doen. Als we op onze eigen kracht, intelligentie of ons eigen inzicht vertrouwen, zijn we kwetsbaar. Door onze sterfelijke staat zullen onze vermogens ons soms in de steek laten. En dan zullen we ons verzwakt en waardeveloos voelen en uiteindelijk hopeloos. Maar als we meer op God vertrouwen dan in de arm des vleses – zelfs onze eigen arm des vleses – dan zal Hij ons nooit in de steek laten.

'O, hoe nietig zijn de menskinde ren' (Helaman 12:7) is geen belediging maar een accurate beschrijving van onze macht als zwakke stervelingen in vergelijking met Gods macht. We moeten geloof hebben in de macht van de Heiland om ons te helpen – en Hem dan werkelijk toestaan ons hart te veranderen en te reinigen. Dat betekent dat Hij ons zal zuiveren van hoogmoed en zelf-

Toen de vrouw haar wereldlijke hoogmoed overwon door haar hoop en vertrouwen op God te richten werd de relatie met haar geadopteerde zoon beter.

zucht – de belangrijkste onzuiverheden in ons hart. Als ons hart niet vrij is van deze ketenen, vechten we tegen onszelf en weigeren we ons over te geven aan de Geest en de waarheid. Voordat we kunnen veranderen, moeten we inzien dat ons hart onzuiver is.

Uit het Boek van Mormon leren we dat al het goede van God komt. (Zie Moroni 7:12.) Dat betekent dat we de hulp van de Heer nodig hebben om te zijn wat we willen zijn en de nodige

veranderingen bij onszelf aan te brengen. Dat mag voor de hand liggen, maar veel heiligen der laatste dagen zien dit niet in. Vaak horen we dat we moeten bidden alsof alles van God afhangt en handelen alsof alles van ons afhangt – en vervolgens passen we alleen het laatste toe. Dat verontrust, omdat we zien hoe we rekortschieten – en we komen tot de conclusie dat we Gods hulp niet verdienen. Ik heb ontdekt dat de Heer me bij mijn zwakste po-

gingen wil helpen als ik Hem er oprecht om vraag. Hij verwacht een oprechte inspanning geen volmaakte.

BEKERING – EEN VOLLEDIGE DAGTAAK

De Heer gaf de heiligen der laatste dagen in het begin van deze bedeling herhaaldelijk de instructie niets dan bekering tot dit geslacht te verkondigen. (Zie Leer en Verbonden 6:9.) Waarom? Omdat iedere sterveling een volledige dagtaak heeft aan zijn bekering.

In sommige talen heeft bekering een negatieve klank, omdat het via het Latijn op 'straf' duidt. Maar de Griekse betekenis is een verandering van hart en verstand, en dat is het licht waarin wij het moeten zien. (Zie *De Ster*, november 1988, blz. 9-13.)

Als we proberen onze zonden te verbergen en de pijn van bekering te vermijden, dan verlengen we ons lijden alleen maar. De Heer heeft ons gewaarschuwd dat we ons of moeten bekeren of lijden. (Zie Leer en Verbonden 19:17.) We kunnen of nu nederig zijn of noodgedwongen nederig zijn als we in de geestelijke gevangenis de straf voor onze zonden ondergaan. Uiteindelijk zullen alle mensen van zonde gereinigd worden voor ze één van de koninkrijken des hemels kunnen binnengaan. Maar als we onze zwakheden toegeven, kan onze genezing door de Heer nu al beginnen.

Als we ons voortdurend bekeren en gewillig zijn de Geest bij ons te houden, zullen we ontdekken dat het mogelijk is om in een onvolmaakte wereld te leven

en toch gelukkig te zijn. Dan zullen we, ook al maken wij en anderen fouten, meer in staat zijn anderen – en onszelf – met deernis te beschouwen. En we zullen meer kracht hebben om te vergeven, meningsverschillen op te lossen, ons te bekeren en schade te herstellen.

DE REINIGENDE MACHT VAN DE HEILIGE GEEST

Als we ons in nederigheid tot Christus wenden, geloof in Hem oefenen, ons bekeren en de nabijheid van de Geest zoeken, zullen we onszelf niet langer als hulpeloze slachtoffers zien met slechts twee alternatieven: of je gevoelens de vrije loop laten of in stilte lijden. We zullen gaan inzien dat de Heer met ons is en dat we ons leven en relaties daadwerkelijk kunnen verbeteren.

En dan zal de Heilige Geest ons een stille hoop geven die we misschien nooit eerder hebben gekend – de vreemde verzekering dat we door de genade en macht van Christus we van al onze zwakheden gereinigd kunnen worden!

Door ons te onderwerpen aan de beginselen en verordeningen van het evangelie en ze toe te passen, kunnen we een geestelijke wedergeboorte ervaren naarmate we gereinigd worden van kwade verlangens en zwakheden. President Marion G. Romney heeft eens gezegd: 'Men wordt wedergeboren door de gaven van de Heilige Geest werkelijk te ontvangen en het licht en de kracht die daarbij horen te ervaren.' (Zie Conference Report, april 1977.)

Na onenigheid te hebben gehad met zijn vrouw kon de profeet Joseph de platen pas verder vertalen, nadat hij zich voor de Heer vernederd had en Emma om vergeving had gevraagd.

HET PROBLEEM DUIDELIJK ZIEN

Ik heb eens een vrouw begeleid die moeite had met haar geadopteerde zoon. Zij wou wat technieken leren om beter met hem om te kunnen gaan. Terwijl ik naar haar luisterde, werd het me duidelijk dat sommige van de problemen uit haar eigen onreine hart voortkwamen en niet uit het gedrag van haar kind.

De jongen was licht gehandicapt, niet alleen lichamenlijk, maar boven-

dien emotioneel, omdat zijn biologische moeder niet in staat was geweest aan de behoeften van haar zoon, behoeften die ieder afhankelijk kind heeft, tegemoet te komen.

Maar de moeder die hem geadopteerd had, leed onder een grotere handicap: ze leed aan de ziekte van de hoogmoed. Als kind hadden haar ouders altijd geprobeerd zo over te komen alsof zij zich nooit hoefden te schamen. En ze hadden op een zelfingenomen wijze

perfectie van hun kinderen geëist. Het gezin was altijd erg bezig geweest met uiterlijk vertoon en de indruk die anderen van hen hadden. Ze waren verstrikt in de hoogmoed van materialisme, status en prestige. Ze hadden geleerd oordelend en kritisch ten opzichte van zichzelf en anderen te staan.

Toen het geadopteerde kind niet aan haar verwachtingen voldeed, werd de angst dat dit een kwaad daglicht op haar zou werpen een serieuze bedreiging voor haar zelfbeeld, waardoor ze naar hem uithaalde.

Ze bestudeerden samen een paar verzen in het Boek van Mormon. En ze kwam tot de conclusie dat ze in religieus opzicht uiterlijk zeer toegewijd was, maar dat ze haar onzuiverheid van hart niet onderkend had. Op een bepaalde manier was ze actief in de kerk, maar inactief met betrekking tot een aantal belangrijke aspecten van het evangelie.

Deze zuster begon in te zien dat ze verstrikt was geraakt in de hoogmoed van de wereld. Eén van de grootste bewijzen van haar hoogmoed was dat ze op haar eigen kracht vertrouwd was om haar problemen op te lossen.

Naarmate ze de dingen helderder ging zien, begon ze hoop te voelen – hoop die niet was ontstaan uit geloof in haarzelf en haar eigen macht om haar kind op de juiste wijze op te voeden, maar hoop gebaseerd op Jezus Christus en zijn macht om te genezen en te verlossen. Door bekering veranderde zij haar houding en gedrag. Bovendien begon ze de Schriften te bestuderen – niet alleen ze te lezen – de Geest te zoeken en haar hoop en vertrouwen in de Heer te stellen.

Deze zuster is nu een ander mens. Ze is nog steeds verre van volmaakt en heeft nog steeds problemen met de opvoeding van haar kind. Maar ze heeft nu een ander perspectief en ze gaat de confrontatie met uitdagingen aan. Ze werkt met de Heer om oplossingen te vinden.

JOSEPH SMITH LEERT NEDERIGHEID

Joseph Smith heeft destijds de samenhang tussen nederigheid en de Geest van de Heer ontvangen goed geleerd. David Whitmer vertelde:

‘Soms, als broeder Joseph probeerde te vertalen (...) merkte hij dat hij geestelijk blind was en niet kon vertalen. Hij vertelde dat zijn geest te zeer met aardse zaken bezig was, en dat verschillende zaken ervoor zorgden dat hij niet in staat was met de vertaling verder te gaan. Als hij in deze situatie naar buiten ging om te bidden en zich voldoende voor God vernederde dan kon hij verder gaan met de vertaling. Zo kunnen wij zien hoe precies de Heer is en dat Hij verwacht dat de mens rechtvaardig voor Hem is voordat hij openbaring van Hem kan ontvangen (...).

‘Om dit te illustreren het volgende verhaal: Op een morgen toen hij zich klaarmaakte om verder te gaan met de vertaling, ging er thuis iets mis, wat hem irriteerde. Het ging om iets wat Emma, zijn vrouw, had gedaan. Oliver en ik gingen naar boven en spoedig daarna kwam Joseph om verder te gaan met de vertaling, maar het lukte niet. Hij kon nog geen lettergreep vertalen. Hij ging naar

beneden, de boomgaard in en smeekte de Heer om vergeving. Hij bleef ongeveer een uur weg, kwam toen terug naar het huis en vroeg Emma om vergeving. Daarna kwam hij naar boven waar wij zaten en toen ging het vertalen goed. Hij kon niets doen tenzij hij nederig en getrouw was.’ (Zoals geciteerd door B.H. Roberts, *A Comprehensive History of the Church*, deel 1, blz. 130-131.)

NET ALS JOSEPH MOETEN WE DE PRIJS BETALEN

We willen vaak gelukkig zijn zonder de prijs ervoor te betalen. We willen thuis vrede hebben en de Geest van de Heer in ons hart en tegelijkertijd vasthouden aan de trots en valse waarden van de wereld.

Eris een prijs te betalen om het evangelie na te leven. Maar die prijs is niets vergeleken met de prijs die we anders moeten betalen voor kapotte levens en gezinnen.

Welk advies is liefdevoller, welke troost groter en welke leerstellingen hoopvoller dan deze woorden van Moroni:

‘Ja, komt tot Christus, en wordt in Hem vervolmaakt, en onthoudt u van alle goddeloosheid; en indien gij u van alle goddeloosheid zult onthouden, en God liefhebben met al uw macht, verstand en sterkte, dan is Zijn genade u genoeg, opdat gij door Zijn genade volmaakt in Christus moogt zijn; en indien gij door de genade van God volmaakt zijt in Christus, kunt gij de kracht Gods geenszins verloochenen’ (Moroni 10:32). □

Het gouden boontje

Félix Alberto Martínez Decuir

Mijn vrouw en ik wilden onze kinderen het principe van oprecht onzelfzuchtig dienstbetoon leren. Tijdens een gezinsavond kondigden we dus aan dat we met een programma genaamd 'el frijolito' – 'het gouden boontje' – zouden gaan starten.

We gaven ieder kind een plastic emmer met een deksel en vertelden hun dat ze iedere keer als ze spontaan – zonder dat iemand er om vroeg – iets voor één van de andere gezinsleden deden, wij hun een boontje voor in hun emmer zouden geven. We legden uit dat we de boontjes op de volgende gezinsavond zouden tellen. Degene met de meeste boontjes zou in het zonnetje worden gezet.

De resultaten waren opmerkelijk! We hadden niet genoeg bezems in huis; iedereen wou vege! En die hele week hebben we geen stukje speelgoed zien rondslingeren. We begonnen ons af te vragen of we wel genoeg boontjes hadden om de week door te komen!

In die week brak mijn vrouw haar voet. Haar hele been

moest in het gips. De dokter zei dat ze de eerste drie dagen volledige rust moest houden en dat ze met haar been in de hoogte moest liggen.

Dit gaf natuurlijk vele mogelijkheden om te dienen. En het hielp ons te zien hoezeer de kinderen het geweldige principe van dienstbetoon leerden begrijpen.

Eén van de dagen dat mijn vrouw volledige rust moest houden, wilde ze graag in de huiskamer zitten. Toen ze net lekker zat, rende Betito, één van de jongsten, weg en kwam snel weer terug met een stoel om haar been op te laten rusten. Daarna pakte hij een deken en legde die op de stoel. Toen tilde hij haar been op de deken.

Terwijl ze hem door zijn haar streelde, zei mijn vrouw tegen hem: 'Ga maar naar de kast en pak maar twee boontjes voor dit fijne stukje dienstbetoon.'

Maar in plaats van naar de kast te lopen keek Betito zijn moeder aan en zei: 'Mama ik wil geen boontjes. Ik heb dit gedaan, omdat ik zoveel van u hou.' □

DE MORGEN DAAGT

Kort na zeven uur op donderdagmorgen 10 september 1992 werd dit prachtige land, Nederland, door ouderling L. Tom Perry van het Quorum der Twaalf toegewijd aan de verkondiging van het evangelie van Jezus Christus. Het was een heerlijke ochtend toen het groepje algemene autoriteiten en genodigden bijeen kwam voor die bijzondere dienst bij zonsopgang.

Ouderling L. Tom Perry presideerde de bijeenkomst en ouderling Hans B. Ringger, president van het Gebied Europa, had de leiding. Andere aanwezigen waren ouderling Jack van Oudheusden, regionaal vertegenwoordiger; president Hendricus J.M. Hoole jr. van het Zendingsgebied Amsterdam Nederland; de presidiums van de drie ringen; en ouderling J. Paul Jongkees, voormalig regionaal vertegenwoordiger. De echtgenotes van deze leiders waren ook aanwezig, en twee zendelingen, twee zendelingzusters en een zendelingechtpaar vertegenwoordigden de zendelingen.

De bijeenkomst werd in Flevoland gehouden, op de oever van het Nijkerker Nauw, met op de achtergrond het Hulkesteinse Bos. Aan de overkant van het water waren de kerktoertjes en rode daken van het oude vissersdorp Spakenburg te zien. Er werd opgemerkt dat deze lokatie een symbool was van vooruitgang. Net zoals de Nederlanders het land van de zee hebben gewonnen, moeten wij, leden en zendelingen,

erop voorbereid zijn de ziel van onze medemensen te winnen door het evangelie te verkondigen. Dit prachtige, afgelegen plekje, is typisch Nederlands. Het heeft water, zand, dijken, groene weiden en welige bossen. Ook de lucht was typisch Nederlands met laaghangende wolken en de zonsopgang in het oosten. De heldere, droge dag was al in zoverre een verhoord gebed dat het drie weken voor de aankomst van ouderling Perry bijna voortdurend geregend had. Het toewijdingsgebed werd op passende wijze onderbroken door de roep van vogels die over het meer vlogen en het loeien van koeien in de nabijgelegen weide.

Teruggikkend op het toewijdingsgebed, blijken er verscheidene uiterst belangrijke uitspraken gedaan te zijn: 'Wij bidden dat Gij het hart van deze geweldige mensen zult verzachten, opdat zij hun oren zullen openen voor de waarheden van het evangelie. Wij bidden dat het getuigenis van eerlijke en oprechte leden en zendelingen waarlijk de ziel van de Nederlanders zal raken.' Zo'n getuigenis van leden en zendelingen kan op verschillende wijzen gegeven worden. Eén daarvan is door onze mond open te doen, zoals de Heer geboden heeft (zie LV 28:16; 33:8-9 en 60:2-3). Wij leren daaruit dat de Heer van ons verwacht dat wij 'te allen tijde' onze stem moeten 'verheffen' en ons niet moeten inhouden, maar met vreugde het evangelie moeten verkondigen. Wij

Ouderling Perry maakt kennis met de aanwezigen.

Ouderling Perry aan het woord.

kunnen ons getuigenis ook geven door onze levenswijze, want: 'Zo zult gij hen dan aan hun vruchten kennen' (zie 3 Nephi 14:20). Het naleven van het evangelie door de geboden te onderhouden en elkaar lief te hebben zal andere mensen beslist tonen welke zegeningen het evangelie iemand in zijn leven brengt.

Ouderling Perry zei ook: 'Het land heeft een groot potentieel, maar moet wakker geschud worden.'

Tijdens de bijeenkomst in Apeldoorn van de conferentie voor de zendelingen las ouderling Perry het toewijdingsgebed voor aan de zendelingen en besloot toen met hun te zeggen dat dit een unieke uitwerking zal hebben op dit volk. Er zullen harten worden verzacht. 'Let maar eens op', zei hij. 'Dit land is nu toegewijd. Daarom moeten we beter voorbereid zijn dan ooit tevoren, met kennis van de taal, be-

grip van de cultuur en met een sterk getuigenis. Nu het land is toegewijd, zal dat verschil uitmaken en daarom moeten de zendelingen efficiënter zijn, gehoorzamer en meer geloof hebben. Het is de wil van de Heer dat de weg zou worden voorbereid voor deze bijzondere mensen om het evangelie te horen, want zij hebben het evangelie nodig in hun leven.' Ouderling Perry zegende de zendelingen dat zij hun grote potentieel en macht zouden inzien. Door de macht en het gezag op hem bevestigd beloofde hij hun, dat, als zij zouden bidden, studeren, getrouw zouden zijn, hun vaardigheden zouden oefenen, en bovenal gehoorzaam zouden zijn, de Heer hun kansen zou geven waar zelfs nog nooit van gedroomd was — zij zouden in dit uitverkoren land succes hebben. Wij moeten ons getuigenis geven van de goddelijke aard

van Jezus Christus en zijn evangelie. Hij zei: 'Ik laat u die zegen en zend u uit als de best opgeleide zendelingen die ooit in dit kustland voet aan wal hebben gezet. Ik geef u mijn sterke getuigenis dat dit geen werk is van mensen of door mensen geleid, maar dat het van de Heiland, geleid door middel van een profeet.'

Wij zijn dankbaar dat een dienstknecht van onze Vader in de hemel gestuurd is om dit land toe te wijden, en dat wij ons, zoals in het toewijdingsgebed werd gezegd, 'hernieuwd [mogen] toewijden aan [Gods] heilige werk'. Dat wij dat mogen doen, bid ik in de naam van Jezus Christus, onze Heiland en Verlosser.<

*Hendricus J.M. Hoole jr.
President van het
Zendingengebied
Amsterdam Nederland*

APOSTEL BELOOFT SUCCES IN NEDER- LAND

Noot: Er wordt aangenomen dat Nederland toegewijd is door ouderling Orson Hyde. Maar daar er geen bewijzen voor zijn, had het Eerste Presidium ouderling L. Tom Perry opdracht gegeven om Nederland toe te wijden.

De aanwezigen zingen gezamenlijk een lied.

Apostel Perry gaat de kring aanwezigen rond.

GEBED VOOR DE TOEWIJDING VAN NEDERLAND

Donderdag 10 september 1991, 7.00 uur 's ochtends

Onze Hemelse Vader, in diepe nederigheid en dankbaarheid komen wij, Uw dienstknechten, bij deze uiterst heilige aan gelegenheid tot U in gebed. Wij bidden U om ons nabij te zijn opdat Uw woord gesproken mag worden en Uw wil gedaan.

Wij zijn deze ochtend bijengekomen voor een bijzondere gebeurtenis in dit mooie land, Nederland. Dit is een land met een rijke geschiedenis. De beroemde dijken die door de nijverheid van het volk gebouwd zijn, hebben veel grond op de zee gewonnen, de grond waarop dit bevoorrechte land nu gevestigd is. In de hele wereld staat het bekend om de schoonheid van zijn bloemen en planten. Dit land is tevens bekend om zijn kunst, die een voornamelijk rol gespeeld heeft in de ontwikkeling en uitbeelding van de Nederlandse cultuur. De werken van oude meesters, zoals Rembrandt, en van latere kunstenaars zoals Van Gogh, zijn een weerspiegeling van de verfijnde cultuur van dit prachtige land.

In het verleden is godsdienst nauw verbonden geweest met het politieke leven en heeft het de Nederlandse geschiedenis, samenleving, instellingen en houding beïnvloed. Vanaf 1861 hebben honderden getrouwe en oprechte zendingen er de boodschap van het herstelde evangelie verkondigd en de schoonheid daarvan onder woorden gebracht voor diegenen in dit geweldige land

Ouderling L. Tom Perry

die oprecht van hart waren. Er zijn ringen georganiseerd die door getrouwe heiligen geleid zijn. Wij bidden voor de leiders van die ringen. Waak over hen en zorg voor hen allen. Inspireer hen in hun priesterschap en de leiderschap van hun hulporganisaties, opdat zij mogen beseffen met welke macht Gij hen bekleedt hebt.

In het kader van de ontwikkeling van het werk in dit land is het passend om nu uw zegeningen af te smeken over het volk in Nederland, en de sleutels van het apostelschap te gebruiken om dit land toe te wijden aan de verkondiging van het evangelie van onze Heer en Heiland. Wij bidden dat Gij het hart van deze geweldige mensen zult verzachten, opdat zij hun oren

zullen openen voor de waarheden van het evangelie. Wij bidden dat het getuigenis van eerlijke en oprechte leden en zendingen waarlijk de ziel van de Nederlanders zal raken. Wij bidden voor uw getrouwe dienstknechten, de zendingen, om de inspiratie en leiding die hen zullen leiden naar de deur van de oprechten van hart. Open de deuren, bidden wij U, opdat zij met macht en overtuiging veel zielen mogen raken om hen tot het evangelie van onze Heer en Heiland te bekeren. Waak over hen; zegen, troost en steun onze zendingen. Laat henen opgewekte, niet terneergeslagen, geest hebben. Zegen hen overeenkomstig hun geloof en gehoorzaamheid om de taak te volbrengen waarvoor zij zijn

uitgezonden. Laat hen weten welke liefde Gij voor hen hebt. Ons hart is vol dankbaarheid tot U vanwege de gave van Uw Zoon, de Heer Jezus Christus, en vanwege de gave van Zijn leven, die het eeuwige leven mogelijk heeft gemaakt voor allen die gehoor geven aan zijn leringen. Wij danken U voor het evangelie, dat in deze bedeling des tijds hersteld is, en voor de komst van Uw Zoon naar de jongen Joseph Smith en de verkondiging die hem gegeven is. Wij danken U voor de daaropvolgende komst van hemelse engelen om de sleutels en het gezag over te dragen en voor uw kinderen op deze aarde de herstelling teweeg te brengen van de zegeningen uit alle vorige bedelingen.

Hemelse Vader, wij kennen voor Uw aangezicht dat wij U liefhebben, en ook uw Zoon. Wij erkennen U als de God des hemels, en als de Schepper van het heelal. Onze Vader in de hemel, wij erkennen voor uw aangezicht uw Zoon als onze Heiland en Verlosser, en spreken voor U en voor Hem onze liefde uit. Aanvaard onze dank; aanvaard ons geloof. Aanvaard deze toewijding, dat bidden wij U, naarmate wij ons hernieuwd toewijden aan uw heilige werk. Wij smeken uw zegeningen af over dat wat wij hier doen, en over degenen die ons zullen volgen in uw bediening. In de naam van uw Zoon, Jezus Christus. Amen.<

Communicatie met God

*Ouderling Robert K. Dellenbach,
tweede raadgever in het gebiedspresidium*

De mooiste vorm van communicatie die de mens kent, is door gebed met God te praten. Door gebed uit de ziel zijn oprechte verlangens en wordt ons diepste wezen geraakt.

God zou ons beslist niet vragen om te bidden als Hij niet van plan was om onze gebeden te verhoren. Door te bidden kunnen we onze zware lasten op de Heer leggen en kan Hij ons door duistere tijden helpen.

Helaas worden wij in ons werelds leven bezig gehouden met niet-geestelijke communicatie. Als we zo overweldigd zijn door de dagelijkse taken die wij in het leven hebben, kunnen wij te druk zijn om God ernstig te raadplegen. Langere tijd druk zijn met wereldse aangelegenheden kan er de oorzaak van zijn dat ons geestelijke licht gaat flikkeren en dat wij vervreemden van onze communicatie met God.

Het leven kan echter ook tot ernstig nadenken stemmen. We kunnen overweldigd raken door de problemen van het leven en plotseling beseffen hoever we van God af staan en hoezeer we zijn troost nodig hebben.

God is geen aannemer des persoons, en zijn liefde voor ons verdwijnt ook niet wanneer wij er niet in slagen dicht bij Hem te blijven. Het is ons eigen verharde hart dat ons wegstuurt van God en het ons moeilijk maakt om onze ziel door zijn licht te laten verlichten.

Er zijn echter grote zegeningen in petto voor hen die hun hart openstellen en de

Heer aanroepen. Toen de profeet Joseph Smith in de winter van 1838-1839 in de gevangenis verbleef, riep hij de Heer aan. De profeet was uiterst bezorgd om het welzijn van de heiligen, van zijn gezin en van degenen die samen met hem in de gevangenis waren. Hij smeekte de Heer om troost toen hij vroeg: 'O God, waar zijt gij? En waar is de tent, die Uw schoolplaats bedekt? Hoe lang zal uw hand worden teruggehouden en Uw oog, ja, Uw rein oog, van de eeuwiges hemelen het onrecht, Uw volk en Uw dienstknechten aangedaan, aanschouwen, en Uw hart door hun kreten worden verscheurd? (...) Gedenk Uw lijdende heiligen.' Toen antwoordde de Heer Joseph troostend: 'Mijn zoon, vrede zij u ziel; uw tegenspoed en smarten zullen slechts kort van duur zijn.' (LV 121:1, 2, 6, 7.)

Toen Oliver Cowdery aan de Heer vroeg of de platen

waarop de oude geschriften van de profeten van het Boek van Mormon stonden, authentiek waren, zei de Heer tegen Oliver: 'Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u, indien gij nog meer getuigenis verlangt, denk dan terug aan de nacht, toen gij in uw hart tot Mij riept om de waarheid van deze dingen te mogen weten. Schonk Ik u geen vrede in uw gemoed aangaande de aangelegenheid? Welk groter getuigenis kunt gij ontvangen dan dat van God?' (LV 6:22-23.)

Oliver kreeg de ingeving dat hij een antwoord zou krijgen op zijn oprechte verzoek door te vragen 'met een oprecht hart en met een eerlijke bedoeling, en [met] geloof in Christus'. (Zie Moroni 10:4, Jakobus 1:5-6.)

Tijdens het grote lijden van de Heiland in Getsemane stond hij onafgebroken met zijn Vader in contact. Wanneer wij moeilijke tijden doormaken, moeten wij eigenlijk

aan de Heiland denken. Hij bevond zich op zijn knieën, sprekend met zijn Hemelse Vader. Zelfs de belediging van het kruis op Golgota kon de Heiland niet afleiden van de voortdurende dialoog met onze Vader in de hemel, en volgens Lucas waren de laatste woorden van de Heiland: 'Vader, in uw handen beveel Ik mijn geest' (Lucas 23:46).

De Heiland heeft ons steeds weer geleerd om de Heer aan te roepen wanneer wij troost, leiding en hulp nodig hebben. Door de profeet Amulek worden wij aangespoord om ons te bekeren en 'Zijn heilige naam (...) aan te roepen, dat Hij u genadig moge zijn' (Alma 34:17).

Others die geloof hebben en Hem aanroepen voor het welzijn van hun kinderen, kunnen erop vertrouwen dat de Heer hun gebeden verhoort. Alma de jonge werd bezocht door een engel die de aarde met zijn stem deed schudden, waardoor Alma op de grond viel. De engel zei: 'Zie, de Here heeft de gebeden van Zijn volk gehoord, en eveneens de gebeden van Zijn dienstknecht Alma, die uw vader is; want hij heeft met veel geloof voor u gebeden, dat gij tot een kennis der waarheid zoudt mogen worden gebracht; daarom ben ik gekomen met het doel u te overtuigen van de macht en het gezag van God, opdat de gebeden Zijner dienstknechten volgens hun geloof zouden worden verhoord.' (Zie Mosiah 27:11, 12, 14.) Door dat bezoek bekeerde Alma zich en wijdde zich aan het werk van God.

Er is nog iets dat altijd deel zou moeten uitmaken van onze communicatie met God. Wij moeten de Heer graag willen bedanken voor onze zegeningen. (Zie LV 59:7.) Wij hebben allen de plicht om dankbaar te zijn. Als we de Heer over onze diepste gevoelens van dankbaarheid vertellen, begrijpen wij beter zijn liefde voor ons. Wanneer wij niet onze waardering tonen en blijven vragen zonder dank te uiten, is de Heer telurgesteld omdat wij zijn barmhartigheid niet zien. 'En in niets zondigt de mens tegen God, dan alleen door Zijn hand niet in alles te erkennen en Zijn geboden niet te gehoorzamen; en tegen niemand anders is Zijn toorn ontstoken' (LV 59:21).

Ten slotte spoort de Heiland ons aan om in zijn naam te bidden. Hij is onze Voor-spraak en door zijn offer ontvangen wij de zegeningen van de opstanding, en de kans om te leren hoe wij moeten terugkeren naar de Vader. Jezus heeft ons geleerd: 'Daarom moet gij altijd in Mijn naam tot de Vader bidden. En wat gij ook de Vader in Mijn naam zult vragen, wat goed is, gelovende, dat gij zult ontvangen, ziet, het zal u worden gegeven' (3 Nephi 18:19-20).

Het gebed, die allesover-treffende, majestueuze communicatie, is de taal waarin de mens met God spreekt. Door gebed gunnen wij God een blik in ons hart. Mogen wij veel bidden, dankbaarheid en geloof tonen tegenover onze Vader die van ons houdt.<

De viering van het 150-jarig bestaan van de ZHV is een geweldige manier geweest om dagelijks aan ons motto te denken: 'De liefde vergaat nimmermeer' (1 Kor. 13:8; zie ook Mro. 7:45-46). Moroni zegt hierover: 'Maar naastenliefde is de reine liefde van Christus, en duurt voor eeuwig; en wie ook ten laatste dagen in het bezit er van wordt bevonden, met hem zal het wél zijn' (vs. 47). De kern van Christus' liefde voor allen is zijn zoenoffer, het allesovertreffende voorbeeld van dienstbetoon. Dat is de ware uiting van barmhartigheid, mededogen, begrip en offerande, die alle onmisbare elementen van dienstbetoon zijn. De ontwikkeling van die christelijke eigenschappen is een van de moeilijkste dingen die wij in dit leven moeten doen. In ons dienstbetoon aan anderen leren wij die eigenschappen het beste tentoonspreiden en ontwikkelen. Door onzelf-liefde voor de Heiland en ons verlangen om te worden als Hij, zullen wij Hem volgen door onderling dienstbetoon.

Het lijdt weinig twijfel dat wij de plicht hebben om elkaar te helpen en te versterken. Alma zei dat zij die verlangden bij de kudde van God te horen gewillig zouden zijn 'elkanders lasten te dragen, (...) ja, en gewillig (...) met de treurende te treuren; ja, en hen te vertroosting, die vertroosting nodig hebben. (...) (Mosiiah 18:8-9). De talrijke ZHV-dienstbetoonprojecten dit jaar zijn een geweldige voorbeeld van Alma's woorden. De zusters

De liefde vergaat nimmermeer

LeAnn C. Neuenschwander

in een wijk schilderden op de muren van een kinderafdeling van een ziekenhuis kleurrijke stripfiguren, tot groot genoegen van de kinderen, de ouders en het personeel. Anderen hebben pyjama's gemaakt voor wezen, dekens voor bejaarden. Sommigen hebben zich gewijd aan voorlezen voor hen die dat zelf niet kunnen. En weer anderen hebben gorkdijnen genaaid voor wijkgebouwen.

De kerk legt steeds meer nadruk op zinvol dienstbetoon in de gemeenschap, wat nu ook deel uitmaakt van het vaste werkschema van de zendingen. Elk stel wordt geacht vier uur per week aan dienstbetoon te doen. Op 21 november zullen de jonge vrouwen van de kerk deelnemen aan een wereldwijde viering. Het schriftuurlijke thema zal zijn: 'Wandel in het licht' (Jes. 2:5 en Joh. 1:7). Iedere HLD-jongevrouw zal door dienstbetoon de kans krijgen om anderen in het

licht van Christus te laten delen. Door die activiteit wordt er 'n jaar ingeluid met dienstbetoon als thema en moeten de jonge vrouwen voor de rest van hun leven een houding van dienstbetoon aan anderen krijgen.

Een van de redenen dat de liefde niet vergaat, is dat ons dienstbetoon verder leeft in anderen, naarmate zij derden laten delen in wat zij ontvangen hebben. Voorbeelden daarvan zien we in onze familie, omgeving of wijk. Wij hebben allemaal de behoefte aan hulp. Onze behoefte aan de aandacht van andere mensen vermindert niet. Juist de kleine dingen die we voor anderen doen, zijn van grote betekenis. Een vriendelijke daad of het tonen van begrip helpt inzien dat men er niet alleen voor staat. Een luisterend oor of een schouder om op uit te hullen, 'n aanraking, 'n glimlach, 'n omhelzing, 'n telefoontje of 'n briefje van aanmoediging en waardering zijn de kleine dingen die ons een onderlinge band geven. Dat staat heel mooi in het lied 'Daar Gij mij veel gegeven hebt'. Het eerste couplet:

Daar Gij mij veel gegeven hebt, geef ik ook weer;

gezien uw grote goedheid zal ik daag' lijks, Heer, uw milde gaven delen blij

met ied' re broeder aan mijn zij die behoefte heeft aan hulp van mij.

Naastenliefde, de 'reine liefde van Christus', is het evangelie in actie. Daaruit blijkt volmaakt de eigenschappen van de Heiland en de essentie van zijn zoenoffer. Mogen wij allen die christelijke eigenschap ontwikkelen.<

NIEUWE ALGEMENE AUTORITEITEN

In augustus hebt u al in het Kerknieuws kunnen lezen dat er vijftien nieuwe algemene autoriteiten geroepen zijn als lid van het Tweede Quorum der Zeventig. Met de eerste acht hebt u in het Kerknieuws van september al kennisgemaakt, en hier volgen de resterende acht broeders.

**Ouderling Lino Alvarez
van de Zeventig**

Lina Alvarez en zijn aanstaande bruid, Argelia Villanueva, waren allebei op zending geweest, maar zij gingen pas voor het eerst naar de tempel toen zij zich in 1967 in Mesa (Arizona) lieten verzegelen. Die ervaring was volledig nieuw voor hen, maar één ding begrepen ze heel goed — de belofte al hun inspanningen toe te wijden aan de Heer.

‘We hebben altijd geprobeerd Hem te dienen en alle taken zo goed als we konden uit te voeren’, zegt hij.

Dat is de houding die ouderling Lino Alvarez goed van pas zal komen in zijn nieuwe roeping als lid van het Tweede Quorum der Zeventig. ‘Ik voel me onvoorbereid, want ik weet wat voor werk de algemene autoriteiten doen en wat voor mannen het zijn’, bedenkt hij. ‘Maar iets wat de Heer me in de loop der jaren heeft geleerd door de leiders die ik in de kerk heb gekend, is dat ik

moet dienen met alleen het welzijn van de leden voor ogen.’

Het werk dat broeder Alvarez in de kerk verzet heeft, begon toen hij zich met twaalf jaar liet dopen.

Hij is op 18 juli 1944 geboren in het dorpje Artega (Coahuila), maar woonde ten tijde van de doop van zijn ouderlijk gezin in Saltillo.

In Piedras Negras maakte hij kennis met zijn toekomstige vrouw. Hij was net afgestudeerd en begon zijn carrière in het onderwijs aan een schoolje in die plaats.

Sindsdien heeft hij lesgegeven aan scholen in Mexico en Chili, waar hij seminarieën en instituulessen ging geven.

Ten tijde van zijn roeping als algemeen autoriteit was hij regionaal overziener voor Mexico voor de kerkelijke onderwijsinstellingen.

Hij is werkzaam geweest als bisschop, raadgever in een ringepresidium, patriarch, zendingspresident (Zendingengebied Mexico-Stad-Zuid, 1982-1985), regionaal vertegenwoordiger, en onlangs nog als jonge-mannenpresident in de Wijk Benemerito 6 in de Ring Mexico-Stad Zarahemla (Mexico).

Ouderling en zuster Alvarez hebben drie kinderen. Twee zijn er op zending en de derde is zich op een zending aan het voorbereiden.<

**Ouderling
Dallas N. Archibald
van de Zeventig**

Tijdens zijn zending in Uruguay is het leven van Dallas Archibald helemaal veranderd. ‘Ik ben het evangelie toen in perspectief gaan zien’, zegt ouderling Archibald, die onlangs geroepen is als lid van het Tweede Quorum der Zeventig. ‘Ik ben opgevoed als lid van de kerk, maar op zending leerde ik eindelijk zowel de praktische als de geestelijke kanten van het evangelie.’

Die kennis van de praktische kanten zijn broeder Archibald van pas gekomen in zijn carrière, waarvoor zijn gezin (zijn vrouw, Linda Ritchie, en zijn dochter, Teri) en hij naar Japan zijn geweest, naar de Filipijnen, Canada, Puerto Rico, Zuid-Afrika, Mexico, Spanje, Venezuela, Brazilië, en verschillende staten in de Verenigde Staten.

‘Bij iedere verhuizing zoeken we eerst de kerk op en zorgen dat we bij de unit

betrokken raken’, zegt zuster Archibald. ‘We kunnen van het ene gebied naar het andere verhuizen en meteen aanvaard worden door de leden van de kerk.’

Die betrokkenheid bij de kerk heeft ouderling Archibald druk bezig gehouden; hij is werkzaam geweest als bisschop, ringepresident, regionaal vertegenwoordiger en zendingspresident.

Dallas is op 24 juli 1938 geboren in Logan (Utah), waar hij terugkeerde na zijn zending. In Ogden maakte hij kennis met Linda. Na hun huwelijk heeft hij vier jaar bij de kustwacht gewerkt. Vervolgens keerden de Archibalds terug naar Ogden, waar ouderling Archibald zijn kandidaats behaalde aan de Weber State University. Daarna heeft hij nog een doctoraal gehaald in internationaal management.

Ouderling Archibalds levensbeschouwing omvat onder andere de aspecten werk, vooruitgang en toewijding. Iedereen moet een eeuwig perspectief hebben en gemotiveerd raken om in overeenstemming met de beginselen van het evangelie te leven’, legt hij uit.

‘De ware motivatie in ons leven krijgen wij door Jezus Christus en de macht van de verzoening. Begrijpen we dat, dan gaat de eeuwigheid voor ons open en gaan we vooruit, waarbij we onze keuzevrijheid gebruiken om ons heil te verkrijgen.’<

**Ouderling
Augusto A. Lim
van de Zeventig**

Het was jaren geleden het Boek van Mormon dat de aanzet was tot de doop van Augusto A. Lim, die onlangs geroepen is als lid van het Tweede Quorum der Zeventig. Hij had al negen maanden lang de zendelingenlessen gevolgd, en de zendelingen hadden hem voor de laatste keer uitgenodigd om zich te laten dopen.

'Ik geloofde de beginselen van de kerk, maar had er moeite mee te aanvaarden dat Joseph Smith een profeet was', legt hij uit. 'Tot dan toe had ik het Boek van Mormon eigenlijk niet echt gelezen, dus besloot ik eindelijk te doen wat Mormon zegt en begon het boek serieus te lezen. Er werd mij een en ander duidelijk en de Geest verruimde mijn begrip; toen wilde ik niet meer ophouden met lezen.

'Ik besefte dat ik me moest laten dopen, dus belde ik de zendelingen en zei dat ik er eindelijk klaar voor was.'

Ouderling Lim liet zich in oktober 1964 dopen, en een maand later deed zijn vrouw, Myrna Garcia Morillo, dat ook. Vanaf die tijd is hij werkzaam geweest als ge-

meentepresident (vijf keer), ringpresident (drie keer), zendingspresident, en regionaal vertegenwoordiger. De familie Lim heeft acht kinderen.

Ouderling Lim was goed voorbereid op zijn leven vol dienstbetoon. Hij is op 4 mei 1934 geboren in Santa Cruz (Marinduque, Filipijnen). 'Ik ben opgevoed door goede ouders, die mij rechtvaardige beginselen bij hebben gebracht', legt hij uit. 'Ook al waren ze geen lid van deze kerk, ze leefden toch als heiligen der laatste dagen.'

De afgelopen dertig jaar is ouderling Lim als jurist werkzaam geweest. Hij heeft enkele malen afstand gedaan van een invloedrijke positie bij de overheid en bij particuliere instellingen omdat het werk hem ervan weerhield zijn taken in de kerk te vervullen. 'Ik heb offers gebracht voor mijn lidmaatschap in de kerk,' geeft hij toe, 'maar ik heb gemoedsrust gekregen. Dit leven is maar kort vergeleken bij de eeuwigheid die voor ons ligt. Als we kloekmoedig alles doorstaan en voor gerechtigheid kiezen, zal onze beloning het eeuwige leven zijn in de woning van onze Hemelse Vader.' <

**Ouderling
Tai Kwok Yuen
van de Zeventig**

Aan de muur van de woonkamer van de familie Tai hangt een perkament met Chinese tekens, die luiden: 'Maar ik en mijn huis, wij zullen de HERE dienen!' (Jozua 24:15.)

Sinds hij zich in 1959 heeft laten dopen, heeft Tai Kwok Yuen, die onlangs geroepen is als lid van het Tweede Quorum der Zeventig, geprobeerd zich te houden aan die schriftuurlijke aansporing.

'Dat is ons gezinsmotto', zegt ouderling Tai. 'Die tekst heeft ons er voortdurend aan herinnerd dat het belangrijk is om de Heer te dienen.'

Tai Kwok Yuen hoorde voor het eerst over het evangelie toen een buur hem uitnodigde om een avondmaalsdienst bij te wonen. Toen hij alle zendelingenlessen had gehad, wist hij dat het evangelie waar was. Maar zijn tante, die hem had opgevoed nadat zijn vader in de oorlog was gesneuveld, weigerde de jongen van zeventien toestemming te geven om zich te laten dopen.

Nadat Kwok Yuen haar er een jaar lang om smeekt had, stemde ze toe en werd hij gedoopt in het zwembad bij het zendingshuis. 'Ik had nooit gedroomd dat ik dertig jaar later in dat gebouw zou trekken om er te beginnen in het kader van mijn roeping als zendingspresident', peinst ouderling Tai.

Ouderling Tai is op 30 juni 1941 geboren in Hong Kong. Daar ontmoette hij in de kerk ook zijn toekomstige vrouw, Hui Hua Lai, toen hij een gemeentekoor aan het organiseren was. Het echtpaar Tai heeft drie kinderen.

Het gezin heeft in verband met ouderling Tais werk in

de marketing van chemicaliën in Taiwan, Engeland en de Verenigde Staten gewoond.

'Ik heb bij het vervullen van mijn taken in de kerk heel veel gehad aan mijn zakelijke training, ervaring met leiding geven, en mijn ervaring met verschillende culturen', zegt ouderling Tai. 'Ik geloof in het tijdschema van de Heer — wij zullen de leiding van de Heer voelen als wij een goed leven leiden, gebaseerd op de evangeliebeginselen. Ik weet dat Jezus Christus leeft en dat Hij zijn kerk leidt, wat de enige ware kerk van Christus op aarde is. Door het zoenoffer van Christus kan de mens terugkeren om in de eeuwigheid bij de Heiland en onze Hemelse Vader te wonen.' <

**Ouderling
Lowell D. Wood
van de Zeventig**

Lowell D. Wood was, als medewerker van de afdeling welzijnszorg van de kerk, op de hoogte van het belang van zelfredzaamheid. Ouderling Wood, die nu geroepen is als lid van het Tweede Quorum der Zeventig, vindt dat iedereen veel kan hebben aan dat beginsel.

'Door mijn werk voor de afdeling welzijnszorg heb ik

gezien hoe het leven van mensen veranderde die het belang inzagen van de verantwoordelijkheid voor zichzelf 'aanvaarden', merkt ouderling Wood op.

Ouderling Wood, die op 23 januari 1933 geboren is, leerde al in zijn jeugd op een boerderij in Glenwood (Alberta, Canada) om zelfredzaam te zijn. Na een zending vervuld te hebben in Zuid-Afrika, volgde hij 's winters een studie aan de Brigham University, terwijl hij in de zomer op de boerderij van de familie bleef werken.

Lowell maakte in Provo (Utah) tijdens zijn studie aan de Brigham Young University kennis met zijn vrouw, Lorna Cox. Zij woonde in St. George, op een afstand van ca. 450 kilometer van Provo, en werkte daar als receptioniste in de St. George-tempel. Ze bezocht een vriendin die aan de BYU studeerde, en die stelde Lorna aan Lowell voor.

'Toen ik teruggekeerd was naar St. George, zei ik tegen mijn moeder dat ik de soort man gevonden had met wie ik wilde trouwen', herinnert zuster Wood zich.

Op hun huwelijksdag zong zuster Wood 'Ik ga daar, waarheen Gij mij zendt, o Heer' (HL 70) voor haar collega-tempelwerkers.

'Ik vind dat opmerkelijk', zegt ouderling Wood. 'De eigenschap, die gewilligheid, is altijd in ons leven aanwezig geweest. We hebben allebei geprobeerd te doen wat de Heer wilde.'

De wil van de Heer doen heeft voor ouderling en zuster Wood en hun vijf kinderen ingehouden dat ze in Zuid-Afrika gewoond hebben, in

Hong Kong, Nieuw-Zeeland, en onlangs nog op de Filipijnen. Ouderling Wood is gemeentepresident geweest, bisschop, raadgever in een ringpresidium, en zendingspresident.'

'Als je de Heer dient, wordt je geïnspireerd om vooruitgang te maken', zegt ouderling Wood. 'Je wilt een beter voorbeeld zijn, en dat bouwt je op naarmate je probeert anderen op te bouwen en te helpen.' <

**Ouderling
David E. Sorensen
van de Zeventig**

Ouderling David E. Sorensen, die onlangs geroepen is als lid van het Tweede Quorum der Zeventig, leerde al vroeg in zijn leven hoe belangrijk het is om naar de raad van de kerkleiders te luisteren. Hij herinnert zich dat zijn ouders tijdens de Tweede Wereldoorlog benzinebonnen spaarden zodat het gezin van hun boerderij in Aurora (Utah) naar de algemene conferentie in Salt Lake City kon rijden.

'Mijn vader zei altijd dat je tijdens de conferentie leerde hoe je je dagelijkse leven moest leiden, wat deel uitmaakt van je godsdienst', herinnert ouderling Sorensen zich.

Ouderling Sorensen is op 29 juni 1933 geboren. Hij zegt dat men thuis drie maal per dag voor de kerkleiders bad. 'We knielden voor elke maaltijd rond de tafel om te bidden. We baden dan ook altijd voor het Eerste Presidium, de Twaalf, en de andere kerkleiders.'

Ouderling Sorensens ervaringen als president van het Zendingsgebied Halifax (Canada) versterkten voor hem het belang van bidden voor het succes van de kerk en haar leiders.

'Voor het vertrek van mijn vrouw en mij daarheen, kregen we een zegen van ouderling Neal A. Maxwell, waarin werd gezegd dat als wij zouden werken, bidden en ijverig geloof zouden oefenen, we de oprichting van een nieuwe ring in dat gebied zouden meemaken. Enkele weken voordat we van zending kwamen, organiseerde ouderling Joseph B. Wirthlin de Ring Saint John (New Brunswick)', herinnert hij zich.

Ouderling Sorensen is niet alleen zendingspresident geweest, maar ook hogeraadslid, bisschop en ringpresident.

Zijn eerste zending heeft hij van 1954 tot 1956 vervuld in het Zendingsgebied Midden-Atlantische Staten. Toen hij van zending terugkwam, werd hij opgeroepen voor militaire dienst. Hij diende twee jaar in het leger en kreeg daar waardevolle leiderschapservaring.

Op 29 december 1958 trouwde hij met Verla Anderson. Zij hebben zeven kinderen.

Ouderling Sorensen is als zakenman eer betoond door de Brigham Young Univer-

sity Marriott School of Management. Toen hij in Californië woonde, richtte hij een dienstverlenend bedrijf op het gebied van de gezondheidszorg op. Ten tijde van zijn roeping was hij vice-president van de Nevada Community Bank in Las Vegas. <

**Ouderling
F. David Stanley
van de Zeventig**

Ouderling F. David Stanley, die onlangs geroepen is als lid van het Tweede Quorum der Zeventig, is op 11 september 1935 geboren en is opgegroeid in wat hij een 'arbeidersbuurt' noemt. Overal om hem heen woonden de leden van de Ring Pioneer (Salt Lake). Van hen, en van zijn vader, die monteur was, heeft David geleerd hoe belangrijk het is hard te werken en uit te blinken in iedere taak die men toegewezen krijgt.

'Het waren geweldige, hardwerkende mensen — mensen die ook volkomen integer waren', herinnert ouderling Stanley zich. 'Van hen heb ik geleerd dat je je werk doet, en dat je het goed doet.'

Ouderling Stanley zegt dat zijn bureaus ook een grote uit-

werking hadden op het getuigenis dat hij ontwikkelde.

'Mijn AP-adviseur was echt een geestelijke reus', zegt ouderling Stanley. 'Ik herinner me hoe ik me voelde tijdens zijn indrukwekkende lessen. Voor zover ik me kan herinneren was het de eerste keer in mijn leven dat ik me concentreerde op de Geest, en ik dank God voor die man.'

Ouderling Stanley schrijft het verkrijgen van het sterke geestelijke fundament dat essentieel is geweest voor zijn succes in zijn kerkroeping toe aan deze voorbeelden. Vooral als jonge bisschop in een wijk met veel ouderen heeft hij er veel aan gehad.

'Ik was 26, maar de meeste leden waren ouder', merkt ouderling Stanley op. 'Maar ik had geleerd dat als je een taak krijgt, je er gewoon op af gaat en hem uitvoert.'

Ouderling Stanley heeft ruim voldoende kansen gehad om op zijn taken af te gaan en ze uit te voeren. Hij is werkzaam geweest in de jonge-mannenorganisaties van de wijk, de ring en de algemene jonge-mannenorganisatie van de kerk. Verder is hij ringpresident geweest, regionaal vertegenwoordiger en verzegelaar in de Salt Lake-tempel. Ten tijde van zijn roeping was hij president van het Zendingsgebied Boise (Idaho).

Ouderling Stanley heeft aan de University of Utah zaken en onderwijskunde gestudeerd. Op 29 juni 1956 is hij met Annette Shewell getrouwd. Het echtpaar heeft acht volwassen kinderen.

In zijn beroepsleven is ouderling Stanley actief gebleven in de gemeenschap.

Hij is vice-president geweest van de Salt Lake City Planning and Zoning Commission, lid van de Murray City Chamber of Commerce, and vice-president van de firma Western Utility Contracting.<

RADIO

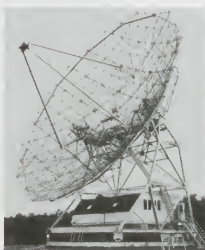
Al jaren is er elke maand een radio-uitzending van de kerk te beluisteren op de radio. Deze uitzendingen van een kwartier vielen in het verleden op tijden dat er geen bijzonder groot luisterpubliek was, maar daar is nu verandering in gekomen.

Sinds september jongstleden kunt u maandelijks op de zaterdagmiddag van 17.45 uur tot 18.00 uur naar de radio-uitzending van de kerk luisteren. Omdat u vanzelfsprekend ook uw vrienden en kennissen wilt laten luisteren, is het nuttig vast de volgende data te noteren:

7 november 1992

5 december 1992

2 januari 1993

Radiotelescoop

Wereldwijde viering jonge-vrouwen 'Wandel in het licht'

Wij nodigen alle jonge vrouwen van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen uit om op 21 november 1992 deel te nemen aan de wereldwijde viering jonge-vrouwen. Deze viering zal iedere jonge vrouw in de gelegenheid stellen anderen in het Licht van Christus te laten delen door middel van dienstbetoon, de band van de wereldwijde zusterschap, en de beginselen die in het JV-programma worden onderwezen. De viering is ook bedoeld om een dienstvaardige instelling aan te kweken. Het JV-logo (de fakkel) is het symbool voor de viering.

Het schriftuurlijke thema voor de JV-viering is 'Wandel in het licht' (zie Jesaja 2:5; alsmede Johannes 1:7). Als onderdeel van de viering zullen de jonge vrouwen en hun leidsters op 21 november christelijk dienstbetoon verrichten, een activiteit die zij zelf kunnen bepalen.

Deze activiteit zal het startssein betekenen van een jaar waarin de jonge vrouwen zich op dienstbetoon zullen concentreren, wat reeds deel uitmaakt van het programma *Mijn persoonlijke vooruitgang*. Op de middag of avond volgend op de activiteit zullen de jonge-vrouwen, hun ouders, de jonge-vrouwenleidsters en de priesterschapsleiders bijeenkomen in hun wijk of ring voor een feestelijk programma. Het programma zal zich concentreren op de vreugde van dienstbetoon en de jonge vrouwen aanmoedigen om in het komende jaar anderen te laten delen in hun licht.

Tijdens de viering zullen de jonge vrouwen deel hebben aan een presentatie van het schriftuurlijke thema. De jonge vrouwen zullen dit thema, in overleg met de priesterschapsleiders, op vele manieren presenteren, bijvoorbeeld door een pad van licht te maken met gebruikmaking van sterren, zaklantaarns of spiegels. Mogelijk worden er ook vlaggen of wimpels gebruikt in de presentatie. Iedere jonge vrouw behoort de symboliek achter het belang van haar bijdrage te zien — zij voegt haar licht bij het licht van anderen.

Het algemeen jonge-vrouwenpresidium

DE KINDERSTER

92E JAARGANG

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

NOVEMBER 1992

HEBER J. GRANT

Kellene Ricks

ILLUSTRATOR PAUL MANN

1. Heber Jeddy Grant was lang, mager, en niet erg sterk. Hij speelde honkbal met de kleinere jongens, omdat hij de bal niet zo ver kon gooien.

2. Jeddy wou met de jongens van zijn eigen leeftijd honkbal spelen. Daarom ging hij heel wat uren schoenen poetsen, zodat hij genoeg geld kon verdienen om een honkbal te kopen.

3. Toen Jeddy een dollar verdiend had, kocht hij een honkbal. Vele uren oefende hij door de bal tegen de zijkant van de stal van de buurman te gooien.

4. Tenslotte ging Jeddy beter gooien. De jongens van zijn leeftijd waren er zo van onder de indruk hoe goed hij met de bal kon gooien, dat hij voortaan met hen honkbal mocht spelen.

5. Uiteindelijk werd Jeddy's honkbalteam regionaal kampioen; daarna versloegen ze de kampioenen van Californië, Colorado en Wyoming.

6. Heber Jeddy Grant leerde hoe belangrijk het was om doelen te stellen en te bereiken. Deze bekwaamheid hielp hem heel erg toen hij de zevende president van de kerk werd.

Ouderling Helvécio Martins

Uit een interview van Janet Peterson met ouderling Helvécio Martins van het Tweede Quorum der Zeventig.

Ik ben in Rio de Janeiro (Brazilië) geboren. Ik was de oudste van acht kinderen en moest toen ik 12 jaar was van school om te helpen ons gezin te onderhouden. Toen ik volwassen was en getrouwd, spoorde mijn vrouw, Ruda, me aan om terug te gaan naar school. Ik haalde mijn diploma van de middelbare school en werd accountant.

Maar zelfs toen ik financieel management controleur was bij Petrobras, de grootste oliemaatschappij in Brazilië en door al mijn collega's werd gerespecteerd, was ik niet tevreden. Ik voelde me niet gelukkig; ik was in de war. Ik dacht dat godsdienst de oplossing zou zijn. Ik had een geweldige vrouw en twee kinderen, Marcus en Marisa. (Later werden nog een zoon en een dochter, Rafael en Aline, geboren.) We gingen in die tijd niet naar een kerk en ik zei mijn vrouw dat het het beste voor ons en de kinderen zou zijn als we er een vonden. Veel van mijn vrienden op het werk waren lid van diverse kerken, dus woonden we vijf of zes verschillende diensten bij.

Op een dag vonden we een kaartje op onze voordeur geplakt met een afbeelding van Jezus Christus op de ene kant en de naam van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen op de andere kant. Ik had nog nooit van die kerk gehoord en vroeg mijn assistent op het werk: 'Wat is dat voor een kerk?'

Hij zei: 'Baas, daar moet u niet naar toe gaan.'

Maar onze Hemelse Vader had onze gezinsgebeden gehoord. Een paar dagen later, in april 1972, klopten de zendingen op onze deur. Dat veranderde ons leven. We kregen al de lessen van de zendingen op één avond. Ik stelde vragen, vragen en nog eens vragen. De zendingen beantwoordden mijn vragen over de kerk en over God en Jezus Christus en de positie van kleurlingen in de kerk. Ouderling Thomas McIntire en ouderling Steve Richards waren twee bijzondere zendingen en bovendien voorbereid op dat moment. Al mijn vragen werden beantwoord. De Heilige Geest getuigde voortdurend dat

FOTO'S MET TOESTEMMING VAN MASSEY STUDIO, PROVO (UTAH)

Het gezin Martins. Zittend van links naar rechts: Felipe (kleinzoon), ouderling Martins, zuster Ruda Martins, en Marcus (zoon). Staand: Rafael (zoon), Aline en Marisa (dochters), Flávio (kleinzoon), Miriam (schoondochter), en Natália (kleindochter).

deze dingen waar waren. Toen zij mijn huis verlieten, was ik een ander mens geworden. Met respect en eerbied bezochten wij de vergaderingen en namen we deel aan de activiteiten, maar we stelden onze doop uit, uit angst voor negatieve reacties van de familie.

Toen bezochten we een gebiedsconferentie in Rio de Janeiro. De geïnspireerde boodschappen vanaf het podium bereidden onze harten voor op een onvergetelijk ogenblik. De raadgever in het zendingspresidium gaf zijn getuigenis over Jezus Christus, waarna de aanwezigen 'Gij zijt mijn Hoogste Goed' zongen. Op dat moment bevestigde de Heilige Geest opnieuw wat we al wisten: De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen was Gods koninkrijk op aarde, de weg terug naar het eeuwig thuis van onze Hemelse Vader.

Mijn vrouw en ik en Marcus – Marisa was nog niet oud genoeg – lieten ons op 2 juli 1972 dopen. Het was de belangrijkste dag in ons leven. Al de leden van de wijk waren bij onze doop aanwezig.

Ik had respect voor alle leerstellingen en voor het priesterschap. Omdat ik toen het priesterschap nog niet kon dragen, vroegen mensen me vaak: 'En het priesterschap dan?' Ik vertelde hun dat ik daar volledig achterstond.

Tijdens het leggen van de hoeksteen van de São Paulo

tempel wenkte president Spencer W. Kimball me naar zich toe. Ik keek om me heen om te zien wie hij bedoelde. Hij wenkte opnieuw. Ik begreep het niet. Ouderling James E. Faust keek naar me en zei door alleen zijn lippen te bewegen: 'Kom hier. Hij wil met u praten.' Ik ging naar president Kimball toe. Hij schudde mijn hand terwijl hij me bij mijn arm pakte en zei: 'Broeder, wat u nodig heeft is getrouwheid. Blijf getrouw en u zult al de zegeningen van de kerk genieten.'

Iets mer dan een jaar later, in juni 1978, kregen we een telefoontje van een vriend in Salt Lake City. Hij vertelde ons dat president Kimball* de openbaring had bekendgemaakt, dat alle mannen die dat waardig zijn het priesterschap mochten ontvangen. Ik zal die dag nooit vergeten. Mijn vrouw huilde. Ik huilde. We knielden neer om onze Hemelse Vader te bedanken. Daarna ging de telefoon nog vele, vele keren. Vrienden uit de Verenigde Staten en Brazilië belden ons op. De hand van de Heer rust op Brazilië. Het is een bijzonder land. We kennen vele uitdagingen, maar we hebben bijzondere mensen, die vriendelijk zijn en de boodschap van de zendingen gewillig aanvaardden. □

* Zie *Leer en Verbonden, Officiële Verklaring nr. 2*

Wie is er jarig?

Gebruik de kleurencode om te ontdekken welke profeet uit deze laatste bedeling op 23 december zijn 187ste verjaardag zou hebben gevierd.

Kleur de vakjes met de twee stippen niet in.

• bruin

— roze

≡ zwart

Rups

Rich Latta

Kun je tellen uit hoeveel cirkels de rups bestaat?

Moeders in de Schriften

D. A. Stone

1. Nadat mijn zoon Abel was gedood, gaf God me Set – broer van Kain.

Wie ben ik?

(Genesis 4:1-2, 25)

2. Abraham en ik waren vervuld van vreugde na de geboorte van Isaak, onze zoon. Wie ben ik?

(Genesis 21:1-3)

3. Aäron, Mozes en Miriam waren kinderen van mij en mijn man Amram. Wie ben ik?

(Numeri 26:59)

4. Nadat Boaz en ik getrouwd waren, werden we gezegend met de geboorte van onze zoon, Obed.

Wie ben ik?

(Ruth 4:13, 17)

5. Een engel voorspelde de geboorte van mijn zoon, die iedereen kent als Johannes de Doper.

Wie ben ik?

(Lucas 1:13)

6. Ik beviel van mijn zoon in die heilige nacht, toen er hoog in de hemel een heldere ster scheen.

Wie ben ik?

(Mosiah 3:8, Helaman 14:3-5)

(5) Elisabet, (6) Maria,
(2) Sara, (3) Jokebed, (4) Ruth,
Moeders in de Schriften: (1) Eva,

Rups: 23
Wie wort zijn verjaardag: Joseph Smith

Eerbied voor de scheppingen van onze Hemelse Vader

Virginia Pearce

‘En alles duidt er op, dat er een God is, ja, namelijk de aarde en alle dingen, die op de oppervlakte er van zijn’ (Alma 30:44).

Heb je 's nachts weleens met verwondering opgekeken naar de sterren? Heb je weleens vol vreugde in de warme wind gedanst? Houd je van de geur van de natuur na een stortbui?

Hemelse Vader schiep de sterren in de nachtelijke lucht, de wind en de bomen, de regen en de voedingsrijke donkere aarde. Iedere vlinder, ieder jong poesje en iedere regenboog is een geschenk aan ons van een liefhebbende Vader. We kunnen eerbied tonen door ervan te genieten en voor al zijn scheppingen te zorgen.

President Howard W. Hunter heeft grote eerbied voor Hemelse Vader, Jezus Christus en al hun scheppingen. Als jongen hield hij in het bijzonder van dieren. Op zekere dag, toen hij ongeveer zeven jaar was, zag hij verscheidene oudere jongens aan een irrigatiekanaal dichtbij zijn huis staan. Hij zag hoe ze een poesje in het water gooiden. Iedere keer als het het poesje gelukt was om uit het kanaal te klauteren, gooiden de jongens het terug. Toen de jongens weggingen, nam Howard het poesje zachtjes in zijn armen, droeg het naar huis en zette het bij de kachel om het warm te houden. Hij voerde het poesje warme melk en verzorgde het vol liefde tot het weer gezond was. Hij mocht het van zijn ouders houden en zo werd het één van zijn lievelingshuisdieren.

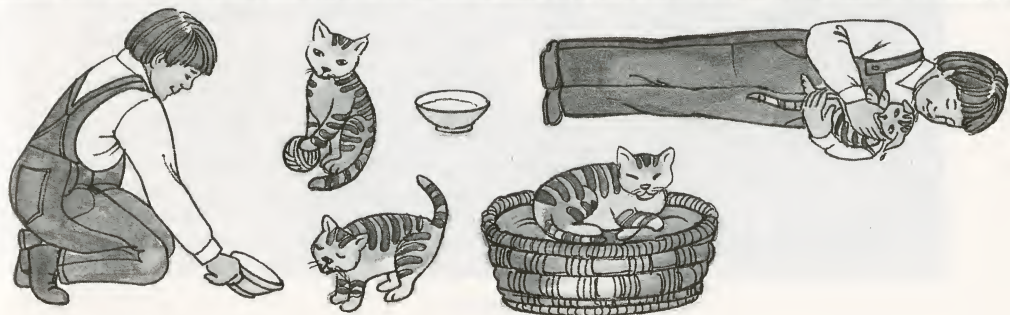
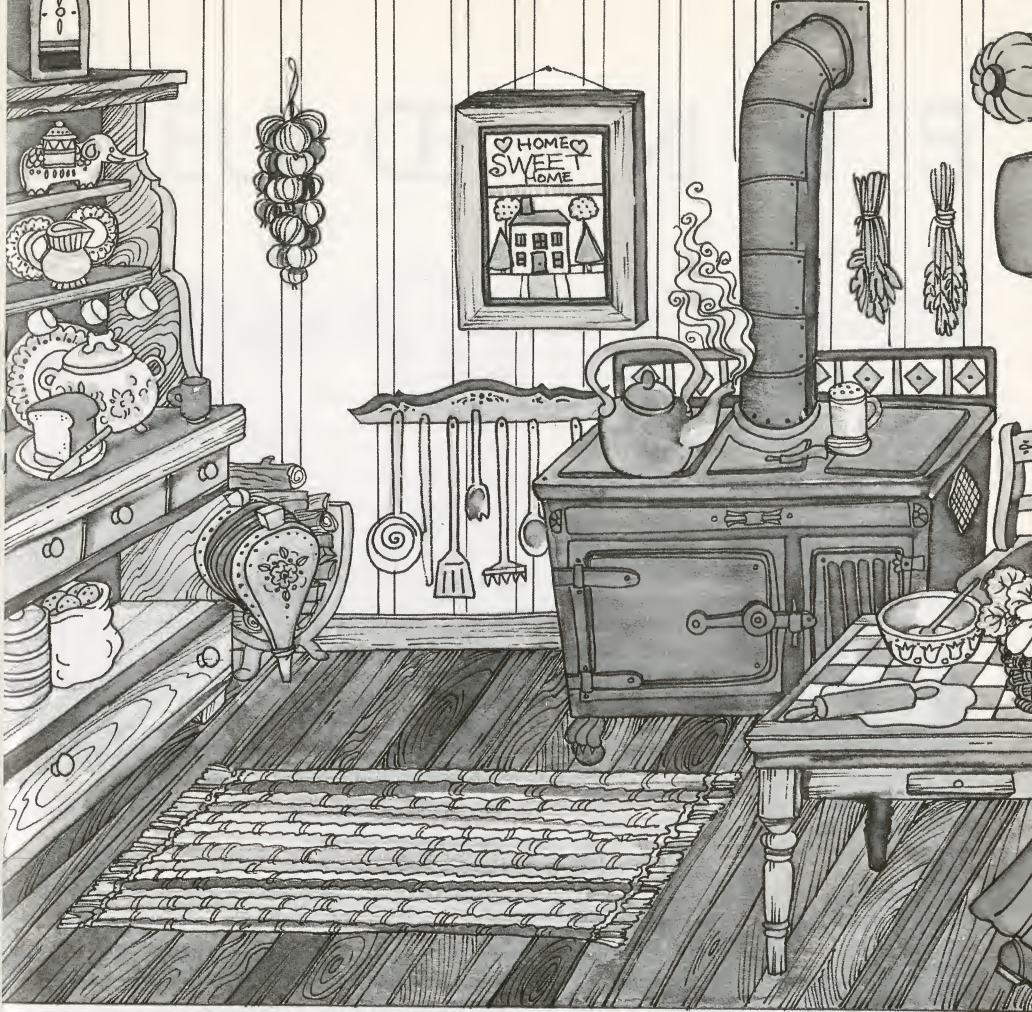
Toon jij respect, eerbied, en liefde voor Gods scheppingen? Als je een huisdier hebt, verzorg je het dan goed? Ben je lief voor alle dieren? Misschien zorg je voor de wereld door papier en blik opnieuw te gebruiken en ze niet overal neer te gooien. Als je graag buitenspeelt in de warme zon of verbaasd bent over de sterren in de nacht, dank je je Hemelse Vader dan voor zijn geweldige schepping? Als je van de natuur geniet, denk er dan aan dat deze goede gaven ons eraan helpen herinneren, dat God van je houdt.

Instructies

1. Kleur de illustratie van president Howard W. Hunters keuken en de figuren. Plak de figuren op een stukje karton en snij ze uit.
2. Zet ze dan op het plaatje van de keuken terwijl je het verhaal van president Hunter en zijn poes vertelt.

Ideeën voor de participatieperiode

1. Vertel de kinderen het verhaal over president Howard W. Hunter. Stel de kinderen in de gelegenheid om in een pantomime te laten zien hoe ze voor hun huisdieren zorgen, of laat de kinderen foto's meenemen van hun huisdieren en bespreek hoe ze ervoor zorgen en ze met respect behandelen.
2. Breng voor ieder kind genoeg dingen uit de natuur mee naar het jeugdwerk (bladeren, noten, takjes, bloemen.) Laat de kinderen ze om de beurt op een grote natuur-collage plakken. Als het weer het toelaat, kunnen de kinderen gaan wandelen en zelf hun materiaal verzamelen.
3. Knip verscheidene plaatjes uit kalenders of tijdschriften die iets te maken hebben met de volgende schriftuurplaatsen: Psalm 65:9 (regen, rivieren), Psalm 65:13 (weide, kuddes, valleien, graan), Psalm 96:11-12 (zee, velden, bossen), Prediker 3:1-2 (seizoenen), Prediker 3:11 (alles wat mooi is), Leer en Verbonden 59:16-20 (dieren, vogels, voedsel, kleding), Abraham 5:9 (bomen). Geef iedere klas één van de teksten, laat de leerlingen de tekst opzoeken, lezen en dan bij het plaatje zetten waarvan zij vinden, dat het het beste bij de tekst past.
4. Verdeel de kinderen in groepjes. Laat ieder groepje een vers van het liedje 'Mijn Hemelse Vader is goed voor mij' (Zing maar mee, B-59), illustreren. De zomestraaltjes kunnen regendruppels tekenen, de KGW-B's vlinders, enzovoort. Laat de kinderen de tekeningen uitknippen en op een groot stuk papier plakken en zo een wandcollage voor het jeugdwerklokaal maken. □

E E N D U B

Shirley G. Finlinson

Ik weet niet hoe ik me eigenlijk door zuster Moffat heb laten overhalen. Voor ik door had wat er aan de hand was, had ik er mee ingestemd om een toespraak van vijf minuten over eerbied te houden in de avondmaalsdienst. Alle andere jongens in het jeugdwerk klopten me op mijn rug en zeiden dat ze blij waren dat ik de toespraak hield en niet zij.

'Je bent een echte kameraad, Alan,' zei Will. 'Je hebt ons ervoor gered.'

Ja, dacht ik, maar wie redt mij?

Toen ik thuiskwam, vertelde ik het aan mijn moeder. 'Ik weet niet waarom ik gezegd heb dat ik het zou doen. Ik kan niet vijf minuten spreken.'

'Het lijkt mij een grote uitdaging,' zei ze glimlachend.

Op de één of andere manier wist ik, dat ze dat zou zeggen. Dat zeggen moeders altijd. 'Maar vijf minuten,' zei ik. 'Dat is lang om over eerbied te spreken.'

Mama gniffelde. 'Vijf minuten is lang, maar niet zo lang als het voor jou klinkt. Ik zal je helpen. Ik weet zeker, dat we samen genoeg kunnen bedenken om een toespraak van vijf minuten te maken.'

'Nou, dat hoop ik maar,' zei ik. Ik was wel blij dat ze aangeboden had om te helpen. Het was alsof ze het andere eind van een zware last had opgetild, die ik geprobeerd had alleen te dragen.

Omdat dit een toespraak voor een avondmaalsdienst was en papa zegt dat de avondmaalsdienst waarschijnlijk de belangrijkste van alle kerkvergaderingen is, wist ik dat ik het niet tot zaterdag voor me uit kon schuiven. Daarom vroeg ik mama maandag na school of ze tijd had om een stukje van mijn toespraak te schrijven.

Ze keek me verbaasd aan. 'Zeg, wacht eens. Ik heb niet gezegd dat ik je toespraak zou schrijven. Ik heb gezegd, dat ik je zou helpen er een te schrijven.'

'Maar je hebt altijd mijn toespraken voor me geschreven,' zei ik. 'Ik dacht dat je dat bedoelde toen je zei dat je me zou helpen.'

'Je bent nu oud genoeg dat ik niet meer alles voor je hoeft te doen. Was jij niet degene die vorige week tegen me zei dat een 10-jarige meer privileges zou moeten hebben dan zijn 8-jarige zusje?'

'Maar ik weet niet eens hoe ik moet beginnen,' jammerde ik. 'Je hebt gezegd, dat je me zou helpen.'

'Dat zal ik ook doen,' antwoordde mama. 'Maar er is een verschil tussen je helpen en het voor je doen.'

Wel, toen mama me uiteindelijk ervan overtuigd had dat ze het echt niet allemaal zou doen, smeekte ik om suggesties. Ze zei, dat we met een gebed zouden beginnen. Toen, door me vragen te stellen, hielp ze me een beter inzicht te krijgen in wat ik wou zeggen. Daarna hielp ze me beslissen in welke volgorde ik het zou zeggen.

Ik moest nog steeds ervoor gaan zitten en de toespraak zelf uitschrijven, maar het was niet zo moeilijk als ik gedacht had, omdat ik wist wat ik wou gaan zeggen. Toen ik klaar was, hielp mama me wat taalfouten verbeteren.

Toen ik de toespraak eenmaal geschreven had, begon ik me blij te voelen dat ik in de avondmaalsdienst mocht spreken. Ik oefende door de toespraak iedere dag voor de spiegel te houden. Tegen de tijd, dat het zaterdag was, voelde ik me behoorlijk zeker. Zolang ik mijn blaadje maar bij de hand had om me te helpen onthouden wat het

B E L E L E S

volgende was wat ik wou zeggen, kon ik het grootste gedeelte van de toespraak houden door er af en toe slechts vluchtig op te kijken.

Zondagmorgen oefende ik voor de laatste keer met papa als mijn luisteraar. 'Alan, dat is een hele mooie toespraak,' zei hij. 'Het zal echt goed gaan tijdens de avondmaalsdienst. Maar er is één ding dat je niet moet vergeten.'

'Wat dan?' vroeg ik een beetje teleurgesteld, omdat ik dacht dat er iets niet helemaal in orde was.

Toen hij mijn teleurstelling zag, zei hij: 'O, er is niets verkeerd aan je toespraak. Ik wil je alleen eraan herinneren, dat je je Hemelse Vader vraagt om je te helpen je best te doen.'

'O,' zei ik opgelucht. 'Dat zal ik doen.'

Toen ik op het podium zat, voelde ik me tamelijk belangrijk. Ik wierp een blik op de klok – nog twee minuten voordat de dienst begon. Ik voelde me opgewonden terwijl ik in mijn zak naar mijn toespraak greep. Hij was er niet! Ik voelde in mijn andere zakken. Ik keek op de grond. Hij was weg! Net op het moment dat de bisschop opstond en de openingslofzang en het gebed aankondigde.

Wat moest ik doen? Ik keek mama met een smekende blik aan. Ze glimlachte alleen maar naar me. Ik begon vurig te bidden, dat ik het blaadje met mijn toespraak op wonderbare wijze mocht terugvinden. Ik voelde nog een keer in mijn zakken – niets. Toen ik het zangboek onder mijn stoel legde, voelde ik overal of mijn blaadje daar lag – nog niets.

Toen de diakenen bijna klaar waren met het rondnemen van het avondmaal, wist ik dat mijn wonder niet zou gebeuren. Ik begon te bidden, dat ik me mijn toespraak zou herinneren of dat ik op zijn minst mocht weten wat te zeggen.

Plotseling hoorde ik mijn naam toen de bisschop me als de eerste spreker aankondigde. Met het lood in mijn schoenen liep ik langzaam naar voren. Ik zag mijn vader en moeder naar me glimlachen. Will wees naar me.

Ik was ervan overtuigd dat iedereen me zag bibberen. Heel langzaam maakte ik het onderwerp van mijn toespraak bekend. Daar was zuster Moffat. Ze glimlachte ook. Ik stond daar een minuut te trillen. Toen gebeurde er iets wonderlijks: ik herinnerde me de eerste paar zinnen! Toen ik begon te praten, herinnerde ik me meer en meer. Het was net alsof ik thuis voor de spiegel stond, alleen voelde ik een warme uitstralende gloed om me heen.

Ik was klaar voor ik het wist. Het was net alsof ik de rest van de dienst nagloeide. Ik voelde me geweldig. Dat gevoel werd alleen maar versterkt door al de complimenten die ik na afloop van de dienst kreeg.

'Alan,' zei papa 'je was fantastisch.'

'Dat was je echt,' zei mama en gaf me een kus op mijn wang. 'We zijn trots op je.'

'Maar weet je,' bekende ik, 'ik had niet gedacht dat ik in staat zou zijn mijn toespraak te houden, want ik was mijn blaadje kwijt. Toen ik ontdekte dat het weg was, was het te laat om iets anders te doen dan bidden. Dus dat deed ik. Hemelse Vader heeft me echt geholpen.'

'Het klinkt alsof je meer geleerd hebt dan alleen hoe je een goede toespraak moet houden,' zei papa, en kneep me even in mijn schouders.

'Ja, dat heb ik zeker.' □

FOTOGRAFIE MARVIN K. GARDNER

RAÚL AQUINO GONZALES

UIT PIQUETE CUÉ (PARAGUAY)

Marvin K. Gardner

Ze hebben me van school geschopt, omdat ik mor-moon ben', zegt de zevenjarige Raúl. Dat lijkt een hoge prijs voor zo'n jong iemand. Maar Raúl vindt van niet – ook al was hij gelukkig op school, had hij er veel vrienden en was hij gek op zijn leraar.

Raúl Ever Aquino Gonzales zat in de eerste klas van een

christelijke school in een klein plaatsje in Paraguay – en was de enige heilige der laatste dagen op school. Op een dag, zo vertelt hij 'begonnen mensen de kerk te kritiseren terwijl ze er niets vanaf wisten. Ze zeiden dingen die niet klopten.' Raúl – een aardige, hartelijke jongen – had het gevoel dat hij niet zomaar kon blijven zitten en niets zeggen. 'Ik probeerde de

kerk te verdedigen door ze te vertellen dat het niet klopte', legt hij uit. 'Ik werd van school gestuurd, omdat ik niet toe wou geven.'

Nu is Raúl, nog steeds eersteklasser, ingeschreven bij een andere school. 'Ik heb de mensen op de nieuwe school al verteld dat ik mormoon ben,' zegt hij. En met een grijns voegt hij eraan toe; 'Maar ze hebben me niet van school geschopt!' Zijn beste vriend in zijn nieuwe klas is ook lid van de kerk.

Iedere dag moeten alle jongens een wit overhemd met lange mouwen aan en een stropdas naar school dragen. Vandaag na schooltijd, als Raúl op de veranda zit en over zijn ervaringen praat, draagt hij nog steeds zijn witte overhemd en stropdas. Hij ziet eruit als een zendeling en hij praat als een zendeling – ook al is hij nog te jong om gedoopt te worden!

'Vanaf het moment dat ik de zendingen ontmoet heb,' zegt Raúl 'wou ik al zoals zij zijn. Ik heb nooit verzwegen dat ik mormoon ben.'

'Hij praat voortdurend over de kerk, overal waar hij gaat,' zegt zijn moeder, Maria. 'Als hij op visite gaat bij de burens, praat hij over de kerk. En hij is erg open naar andere mensen toe – hij is niet bang om met wie dan ook te praten.'

'Op een keer zag hij één van de burens alcohol drinken,' zegt ze 'en hij zei de man vriendelijk dat hij dat niet moest doen.' (Raúl probeert te leren tactvol en beleefd te zijn als hij de grondbeginselen van het evangelie uitdraagt.)

Op zijn nieuwe school zeggen de leerlingen iedere morgen een gebed op. 'Maar ze bidden niet zoals wij dat doen,' zegt Raúl. 'Ze zeggen een uit het hoofd geleerd gebed op, en soms bidden ze tot de maagd Maria, de moeder van Jezus.'

Op een keer vroeg ik of ik het gebed mocht uitspreken. Ik deed mijn armen over elkaar, sloot mijn ogen en boog mijn hoofd – en ik bad tot Hemelse Vader. Ik bedankte Hem voor de mooie dag en voor mijn nieuwe school, waar ik in rust kon leren. Ik vroeg Hem mijn leraar en al mijn klasgenoten te zegenen. Ik bad speciaal dat één jongen, die ziek was, spoedig weer in staat mocht zijn om naar school te komen. Toen eindigde ik in de naam van Jezus Christus.'

Iedere dag na school, trekt Raúl zijn witte overhemd uit, doet hij zijn stropdas af en trekt andere kleren aan. Soms helpt hij zijn moeder in haar winkeltje. Andere dagen blijft hij thuis om te helpen bij de verzorging van zijn driejarige broertje, Luis Angel, en zijn éénjarige zusje, Luciana Andrea. Hij vindt het leuk om in de bomen te klimmen in de tuin. Hij helpt zijn broertje en zusje om noten op te rapen die op de grond gevallen zijn. Dan kraakt hij ze op een steen en genieten ze alle drie van de

Raúl en zijn broertje, Luis Angel, vinden het fijn om verhalen uit het Boek van Mormon te horen. Ze helpen om de beurt hun moeder in haar kleine winkeltje en om de beurt voeren ze het varken. Ze vinden het heerlijk om met hun zusje, Luciana Andrea, de zachte vacht van hun konijnen te strelen.

traktatie. Daarna spelen ze met hun konijnen en voeren ze het varken dat in de achtertuin staat.

Binnen helpt Raúl met het opruimen. Aan de muren hangen foto's van zijn ouders die witte kleding dragen. Ze staan voor de São Paulo tempel. De foto's waren nog maar anderhalve maand geleden genomen, toen zijn ouders de zestien uur durende busreis naar de tempel ondernomen hadden om verzegeld te worden. Broeder en zuster Aquino hopen Raúl, Luis Angel, en Luciana de volgende keer mee te kunnen nemen, zodat ze als gezin aan elkaar verzegeld kunnen worden.

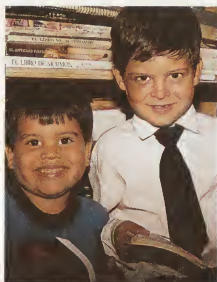
Raúl woont met zijn ouders, broertje en zusje in het kleine Paraguayaanse stadje Pequete Cué. In de nabijgelegen stad Limpie is een mooi gebouw van de heiligen der laatste dagen waar een wijk vergadert. Maar 's zondags gaat Raúl en het gezin niet naar de kerk in de wijk Limpie. Ze gaan naar Villa Hayes, dat twee uur rijden met de bus van hun huis ligt. Daar gaan ze naar een kleine gemeente die in een gehuurd huis vergadert. Waarom gaan ze niet naar de wijk die zoveel dichterbij huis is?

'Omdat de gemeente Villa Hayes ons nodig heeft,' zegt Raúl's vader, Luciano, die als industrieel ingenieur werkt. 'Er zijn zo weinig leden in de gemeente dat ze ons daar echt nodig hebben.' Broeder Aquino is eerste raadgever in het gemeentepresidium. Zuster Aquino was ZHV-presidente en geeft nu les in het jeugdwerk.

Raúl gaat naar het jeugdwerk en vindt het heerlijk om meer over het Boek van Mormon te leren. 'Ik kan het zelf nog niet lezen,' vertelt hij. 'Maar mijn mama en papa lezen eruit voor.'

Raúl geeft vaak zijn getuigenis in de vasten- en getuigenisdienst. Hij vertelde de leden van de gemeente kort geleden dat hij hoofdpijn had – maar toen hij gebeden had, ging het weg.

Hij herinnert zich ook de keer dat zijn vader ernstig ziek was. Raúl's moeder dacht dat hij doodging. Ze ging met de bus naar het huis van de zendingen om hun te vragen of

ze hem een zegen wilden geven. Ze waren niet thuis, dus liet ze een boodschap achter. Toen ze verscheidene uren later kwamen, was Raúl's vader zo ziek dat hij nauwelijks kon praten. De zendingen gaven hem een zegen – en binnen een half uur, was hij op en voelde hij zich veel beter.

'Ik verlang heel erg naar mijn achtste verjaardag, zodat ik gedoopt kan worden,' zegt Raúl. 'En ik wil zendingeling zijn.'

Raúl is al een zendingeling. 'Ik weet dat het Boek van Mormon en de kerk van Jezus Christus waar zijn,' vertelt hij. 'Ik wil kinderen over de hele wereld zeggen dat ze moeten proberen iedereen lief te hebben – vooral de kinderen die ik op straten zie die geen thuis hebben. Ik moet vaak om ze huilen. Wees Hemelse Vader dankbaar en ook je ouders. Hou van de kerk van Jezus Christus, neem van het avondmaal, en bid altijd.'

Dan klimt Raúl in zijn lievelingsboom. Vanaf zijn blade-rijge plekje wuift hij ons gedag. □

De familie Aquino heeft in verschillende landen gewoond. Broeder Aquino is in Argentinië geboren, Raúl in Brazilië, Luis Angel in Bolivia en zuster Aquino en Luciano Andrea in Paraguay.

Op de omslag:

Zie 'Eerbied voor de scheppingen van onze Hemelse Vader', blz. 8.
Fotograaf: Tom Rosenthal/Superstock, Inc.

Alkmaar: Volop in beweging

De gemeente Alkmaar is volop in beweging. Op 28 juni j.l. heeft de gemeente een nieuw (huur)gebouw aan de De Vliegerstraat in gebruik genomen.

Het oude gebouw, waarin de gemeente Alkmaar sinds 20 augustus 1961 zijn kerkdiensten had gehouden, was niet alleen te klein geworden, maar voldeed ook niet meer aan de huidige veiligheidsnormen. Daarom was er twee jaar lang gezocht naar een ander gebouw.

Op 16 januari 1991 werd de gemeente het huidige pand aangeboden. De aanbidding werd echter uitgesteld door de makelaar was eigenlijk uit op een bod voor het hele pand. Die poging werd uiteindelijk in oktober 1991 opgegeven, waarna de kerk weer aan bod kwam.

De volgende stap was toestemming van de gemeente krijgen voor ontheffing van het bestemmingsplan. Daar er niet genoeg parkeerterrein beschikbaar was, leek dat een onoverkomelijke hindernis — totdat een buurman uitkomst bood. Hij bood vriendelijk dertig parkeerplaatsen aan, en, alsof dat nog niet genoeg was, wilde zelfs op zondag

het hek van het afgesloten deel van zijn parkeerterrein opendoen.

Al met al zou het toch nog tot eind april 1992 duren alvorens er met de verbouwing begonnen kon worden.

Bij de verbouwing heeft vooral broeder Van Reijn zich geweldig verdienstelijk gemaakt om het gebouw op tijd in orde te hebben. De zusters hebben het nieuwe gebouw helemaal schoongemaakt, waarna de leden hard hebben gewerkt om, onder leiding van quorumpresident ouderlingen broeder Kramer en broeder Van Reijn, alles te verhuizen. En vervolgens hebben de zusters toen alles ingericht.

Het nieuwe gebouw is nu helemaal klaar, compleet met een prachtig nieuw orgel. Het is heel licht, want er zijn grote ramen en bovendien lichtkoepels in het dak. Geen van

de lokalen is donker, en dat lijkt symbolisch voor de stap vooruit die de gemeente met dit pand heeft gedaan. Het is beslist een comfortabele vergaderplaats voor de kerk in Alkmaar.

Het enige wat men in het nieuwe gebouw niet mocht hebben, was een doopvont — dat is de consequentie van het gebruik van een huurgebouw. Nadeel daarvan is dat de gemeente Alkmaar naar Haarlem of Amsterdam zou moeten om te dopen. Maar aangezien het oude, nog in eigendom zijnde, gebouw wél een doopvont heeft, werd besloten om voorlopig in de leegstaande kerk te dopen en dan de dienst in het nieuwe gebouw voort te zetten.

Op 27 juni j.l. kon die procedure geprobeerd worden, want broeder Coen de Vries besloot zich te laten dopen. Het was een schitte-

rende doopdienst, met als eerste officiële handeling in het nieuwe gebouw de bevestiging van dit nieuwe lid.

De volgende dag was van historische betekenis voor de gemeente Alkmaar. Men was bijzonder verguld met de aanwezigheid van regionaal vertegenwoordiger J. van Oudheusden, ringpresident J. Jansen, zedingspresident H. Hoole met zijn vrouw, en voormalig tempelpresident broeder Ringger met zijn vrouw. Na het avondmaal wijdde ouderling Van Oudheusden het gebouw in. Zo was er aan een spannende tijd van bidden, vasten, onderhandelen en hard werken een eind gekomen en was er een nieuw begin gekomen voor de gemeente.

Toch ziet men het als slechts een eerste stap naar de werkelijke vooruitgang, want men heeft hoop gevestigd op een toekomstige verhuizing naar een gepland eigen gebouw op de hoek van de Bloemaertlaan en de Jan de Heemstraat. Maar in welk gebouw men ook vergadert, de leden van de gemeente Alkmaar hopen 'met kracht het werk voor onze Hemelse Vader voort te zetten', aldus broeder W. Swart, raadgever van gemeentepresident N. Kroese.

De verhuizing is in volle gang.

Links: De gemeente Alkmaar voor het oude gebouw.

Met dank aan br. N. Kroese, br. W. Swart sr., zr. J. de Nijs en de zendingen.

Het nieuwe gebouw in Alkmaar.

De verbouwing.

Het resultaat: de nieuwe kapel!

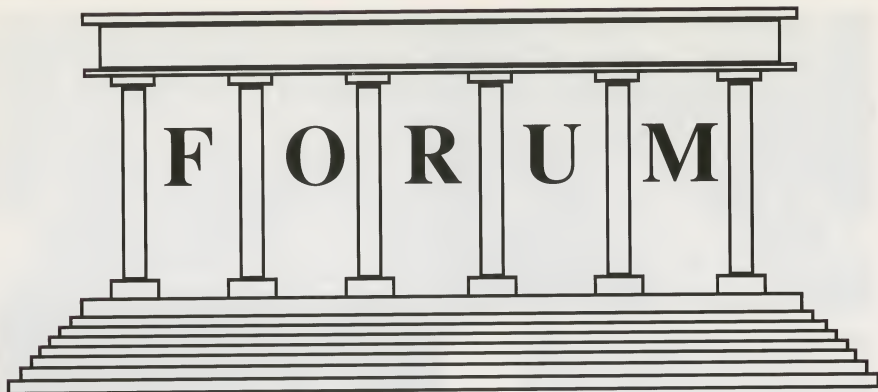
(JM)JV-KAMPEN ZOMER 1992

Misschien wist u het niet, maar de leden in Nederland en Vlaanderen zijn de enigen in de kerk die voor de jongeren zomeractiviteiten van maar liefst een hele week organiseren. Weekeindeactiviteiten komt men elders echt wel tegen, midweekactiviteiten ook, maar een hele week van huis zijn, samen met andere jonge kerkleden, is uniek. De jongeren beleven er veel plezier, maar krijgen tevens de kans om zich geestelijk op te laden en elkaar op te bouwen. Geen wonder dus, dat we aan die JMJV-kampen graag wat aandacht besteden. Dat doen we in de vorm van een fotocollage, die zo duidelijk voor zich spreekt dat we commentaar overbodig achten. Waarom er hierboven (JM)JV staat, inclusief de haakjes? We hadden u graag foto's laten zien van alle kampen, zowel van de jonge-vrouwen als van de jonge-mannen, maar de redactie heeft alleen van de jonge-vrouwen foto's ontvangen. Volgend jaar beter, hopelijk....

forum (Lat.), o., 1. (oorspr.) markt, plein te Rome, m.n. dat tussen Kapitoel en Palatijn waar het volk samenkwam om de publieke zaken te bespreken, recht te doen enz.; vand. oneig. voor openbare gerechtshoofden: *iets brengen voor het forum der publieke opinie*, het in openbaar bespreken; - (rechtst.) *het forum van de eiser*, het bevoegde gerecht, de bevoegde rechter; - 2. (-s), bijeenkomst

waarop een of meer deskundigen c.q. kunstenaars een inleiding houden over een bep. onderwerp en daarna daarover in discussie treden met het publiek; - ook voor de groep deskundigen zelf: *de vraag wordt aan het forum voorgelegd*; - **avond**, m. (-en); - **bijeenkomst**, v. (-en); - **discussie**, v. (-s); - **gesprek**, o. (-ken); - **lid**, o. (...leden).

Hoe u met jongeren kunt communiceren

Geloof het of niet, maar er zijn bijna net zoveel manieren om met jongeren te communiceren als er jongeren zijn. Er zijn naar mijn mening echter een paar fundamentele ideeën die bij alle jongeren lijken te werken. Die ideeën zijn:

* Heb hen onvoorwaardelijk lief, wat ze ook doen. Aanvaard ze om wat ze zijn — kinderen van God.

* Neem de tijd om alleen maar naar ze te luisteren zonder advies te geven, een oordeel uit te spreken, of al hun problemen op te lossen.

* Vraag uw Hemelse Vader om hulp. Zij zijn ook zijn kinderen en niemand kent hen beter dan Hij. Hij zal u laten weten wat u het beste kunt zeggen of doen.

* Toon oprechte interesse in hen. Hun problemen komen u waarschijnlijk onbelangrijk voor, maar voor hen zijn ze immens. Denk eens terug aan de tijd dat u jong was, niet om ze te vertellen dat u elke dag door storm en regen 15 kilometer naar school fietste, maar om te begrijpen hoe zij zich voelden.

De jongeren van de kerk zijn geweldig! Zij verdienen alle hulp en steun die zij van hun ouders, leiders en wijkleden kunnen krijgen

— Joanne Johanson, Calabases (Californië).

Ik ben zo dankbaar voor dit onderwerp, omdat ik het gevoel heb dat slechte communicatie zoveel conflicten in het gezin tot gevolg heeft. Ik ben de mening toegedaan dat we onze jongeren behoren te respecteren, en dat dat respect tot uiting behoort te komen in onze gesprekken met hen. Laten we denken aan hun goddelijk erfdeel, want de kans is groot dat zij zich dat niet herinneren. We moeten de tijd nemen om te luisteren, niet alleen maar te praten. We behoren eraan te denken dat communiceren meer is dan woorden alleen. Onze lichaamstaal, onze gelaatsuitdrukkingen en onze gevoelens dragen alle bij tot onze communicatie.

Als we onszelf, op wat voor manier ook, verplichten aan

onze jongeren, dan moeten we ons daar aan houden. Anders is onze 'communicatie' naar de jongeren toe: wat ik jullie beloofd heb, is niet zo belangrijk voor mij, of jullie zijn niet zo belangrijk. We dienen te bedenken dat zij van oneindige waarde zijn. Daarom is wat ze proberen over te brengen ook van oneindige waarde. Naarmate wij vertrouwensrelaties met onze jongeren opbouwen, zullen zij gemakkelijker met ons praten. We behoren eerlijk te zijn in onze communicatie. We moeten niet neerbuigend zijn, noch ze de hemel in prijzen op gebieden waarvan ze zelf weten dat ze er niet in uitblinken. Onechte communicatie is schadelijk. Wees eerlijk, liefdevol en vriendelijk, en luister goed wanneer mogelijk.

— Josi Stasiewicz, Mississauga (Ontario)

Een paar jaar geleden hadden we problemen met een van onze kinderen, toen een opstandige tiener. Ik was me aan het afvragen wat we er aan moesten doen, toen er twee teksten in mijn gedachten kwamen: '(...) door overreding, lankmoedigheid, zachtmoedigheid, ootmoed en door ongeveinsde liefde' (LV 121:41) en 'Een zacht antwoord keert de grimmigheid af' (Spreuken 15:1).

Ik wist dat onze Hemelse Vader wilde dat we dat kind en al onze kinderen zo zouden behandelen. Voor ons staat vast dat wanneer wij onze stem verheffen, het hart van [een kind]

digtaat. Als we kalm blijven en redelijk zijn, ook al zijn zij het niet met ons eens, zullen zij luisteren en onze zienswijze in overweging nemen.

— Danita Caldwell, Kaysville (Utah)

Ouders moeten hun mening uiten en ècht menen wat zij zeggen. Laat u niet van de wijs brengen. Laat u niet verleiden tot een woordenstrijd of machtsstrijd. Als een kind 'waarom?' vraagt als een ouder 'nee' zegt, moet u vragen of het waarom te doen is om informatie of om een twistgesprek te beginnen.

Bespreek de waarom-informatie, maar maak duidelijk dat er geen twistgesprek komt. Ouders moeten niet het gevoel hebben dat zij zichzelf moeten bewijzen of verdedigen. Ook jongeren moeten niet het gevoel hebben dat zij zich moeten bewijzen.

Het is een goed idee een gesprek onder vier ogen te hebben. Maar vergeet met al die goede suggesties niet om liefdevol en vriendelijk te zijn. U zult wellicht een heleboel boosheid moeten aanhoren van jongeren. Heb geduld en vat het niet persoonlijk op.

— Patricia Kiser, Elkhart (Indiana)

1. Luister naar de jeugd;
communicatie is
belangrijker dan praten

2. Wees eerlijk tegen ze;
nooit neerbuigend.

3. Heb ze onvoorwaardelijk
lief;toon belangstelling
voor wat zij doen.

4. Bedenk dat ze allemaal
een kind van God zijn;
respecteer ze.

Schrijf ons als u goede ervaringen of praktisch succes met een van de onderstaande onderwerpen hebt!

Februari: Hoe u uw taken als vader in evenwicht kunt brengen met uw taken op werk en in de kerk.

Maart: Hoe u zelfbeheersing kunt leren.

Schrijf (ongeveer 100-150 woorden) naar het Kerkelijk Vertaalbureau, postbus 224, 3430 AE NIEUWEGEIN, telefax 03402-45883. De redactie behoudt zich het recht voor de bijdragen te redigeren en in te korten; ze worden niet teruggestuurd. De gebruikte bijdragen moeten niet gezien worden als officiële kerkleer. Ze moeten steeds 6 weken voor de verschijningsdatum in ons bezit zijn.

De zendelingenpagina's

De zendelingenpagina's wijden we deze maand aan Isabelle Arts uit de Wijk Eindhoven, die een zending vervult in het voormalige Oost-Duitsland, en aan Carlos Bos jr. uit de Gemeente Zoetermeer, die werkzaam is in Suriname.

Isabelle Arts

Ik ben op het moment [begin juli 1992 - red.] werkzaam in een klein stadje dat Annaberg-Buchholz heet. Het ligt vlakbij de Tsjechische grens in het zogenaamde 'Erzgebirge'. Het is er groen, heuvelachtig en erg mooi. Vóór Annaberg heb ik zes maanden in Dresden gewerkt en een maand in Zwickau. Beide steden liggen in Sachsen, en het is soms heel grappig om mensen met een Saksisch accent te horen praten — bijvoorbeeld als ze 'Kirche' (kerk) als 'Kirsche' (kers) uitspreken.

De meeste mensen met wie wij spreken, zijn protestant of atheïst. Persoonlijk spreek ik het liefst met atheïsten, misschien ook omdat ik bij hen het meeste succes gehad heb.

Het is een geweldige ervaring om op zending te zijn; weliswaar niet altijd makkelijk, maar volop de moeite waard. Mijn getuigenis van het evangelie en mijn liefde voor de Schriften zijn aanzienlijk gegroeid. En je krijgt vrienden

Met zr. Pedersen voor Schloß Moritzburg bij Dresden (januari 1992)

voor de eeuwigheid. Eén van mijn fijnste ervaringen met mensen die het evangelie hebben aangenomen, had ik in Dresden. We onderrichtten een Hongaarse student die, naar eigen zeggen, atheïst was. (Aardig detail: hij vond dat de zendelingen maar boften dat ze elke

dag in zo'n mooi pak konden rondlopen.) Hij had heel veel vragen, maar stond werkelijk open voor de antwoorden. Hij ontdekte al gauw dat we een 'rechtvaardige kerk' zijn, en als hij een antwoord op zijn gebeden kreeg, zou hij zich laten dopen. Hij kreeg een antwoord en liet zich dopen, ondanks het feit dat zijn vrienden en familie niet zo erg te spreken waren over het feit dat hij deze kerk serieus nam. Het was een bijzonder leuke en leerzame uitdaging die jongeman te onderrichten. Het hielp ook wel dat het enige Hongaarse meisje in de wijk, ook studente, een prima 'begeleidster' was. Het is echt een zegen om goede, sterke mensen te kunnen helpen tot Christus te komen.

Het evangelie van Jezus Christus is waar. Ik ben bijzonder dankbaar voor Christus — Hij heeft het ons mogelijk gemaakt om weer bij onze God te wonen, als familie. Het Boek van Mormon komt van God, en Joseph Smith was zijn profeet. Dat getuig ik in de naam van Jezus Christus. Amen.<

Zuster Arts in Annaberg (juni 1992).

Carlo J. Bos jr.

Ik ben mijn zending op 4 september 1991 begonnen in het opleidingsinstituut in Provo (Utah), waar ik twee maanden heb doorgebracht. Dat was een geweldige ervaring die me geestelijk erg heeft opgebouwd. Ik heb daar samen met zendelingen in de klas gezeten die nu in Nederland hun zending vervullen.

Door een ongelukje moest ik een aantal weken langer in de V.S. blijven. Die zes weken heb ik doorgebracht in Sandy, in het Zendingsgebied Salt Lake City. Daar heb ik samen met mijn collega veel succes gehad. Het was een heel goed begin. Maar eind november was het eindelijk zover ... Suriname!

Ik heb het hier werkelijk naar mijn zin. Suriname heeft een gastvrij volk dat bestaat uit veel verschillende culturen: Creools, Hindoestaans, Javaans, Indiaans, Guyanees en zelfs Chinees. Het heeft ook een heerlijke keuken, met een grote verscheidenheid aan gerechten, want de Surinamers houden van lekker eten. Er worden veel verschillende talen gesproken, maar iedereen verstaat Nederlands, of anders Srangantongo (wat Surinaamse tong [taal] betekent).

Ik heb lang in 'de stad' (Paramaribo) gewerkt, maar nu ben ik in Lelydorp. We vergaderen daar elke zondag in een basisschool, en mijn collega en ik hebben de leiding. Buiten mij zijn er zeven andere zendelingen en een ouder echtpaar. Eén van die andere zendelingen is ouderling Rahman, uit mijn eigen gemeente in Nederland, die hier ook pas is aangekomen.

Ik heb door mijn zending veel geleerd. Elke dag is weer opnieuw een bijzondere ervaring. Er is niets beter dan door de Geest geleid te worden. De gave van de Heilige Geest is een

Aan het 'oogsten' in het (zendings)veld.

heel bijzondere gave die ik op mijn zending pas werkelijk begin te begrijpen en te gebruiken. Er zijn zoveel kinderen van God die deze gave nog niet ontvangen hebben.

Op een dag, toen mijn collega en ik net op het punt stonden naar huis te

gaan, kregen we het gevoel dat we nog één woning moesten bezoeken. We riepen: 'Klop, klop!' (want bijna niemand heeft een voordeurbel). Er kwam iemand naar buiten en we maakten een afspraak om ze een eerste les te geven. Het was een geweldige ervaring om ze te mogen onderrichten; ze waren werkelijk door God voorbereid om het evangelie te aanvaarden. Door omstandigheden moesten ze wachten met zich te laten dopen. Maar dat nam niet weg dat ze hun familieleden en vrienden in hun vreugde over het evangelie hebben laten delen. Inmiddels zijn er door hun toedoen al 2 gezinnen tot de kerk gekomen, en er zullen nog meer volgen.

Ik ben zo dankbaar voor de kans die mijn Hemelse Vader mij heeft gegeven om mijn naasten over het evangelie te vertellen. Er is niets beter dan het leven van mensen zien veranderen door de liefde van Christus en door zijn kerk. Dit is de kerk van Christus. Het Boek van Mormon is het woord van God. De Heilige Geest getuigt ervan.<

Het zendings'leger' in Suriname: ouderling Bos 2e van links; ouderling Rahman op de voorgrond.

In het zendingsveld

Europa

Isabelle Arts, Deutschland-Mission Dresden, Tiergartenstrasse 40, Postschliessfach 256, O-8020 Dresden, Bondsrepubliek Duitsland

Jennifer Beijerling, Zendingsgebied Antwerpen, Appelmansstraat 24, B-2000 Antwerpen

Tom de Bisschop, England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol, BS9 3BH, Engeland

Yanina Cadillo Albornoz, England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol, BS9 3BH, Engeland

David Dezaire, Mission de Marseille, 48 Avenue Robert Schumann, 13090 Aix-en-Provence, Frankrijk

Patrick Flanegin, Birmingham Mission, 185 Penslane, Walmley, Sutton Coldfield, D76 8JU, Engeland

Sylvain Gfeller, England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire WA15 7UP, Engeland

Lieve Gids, England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol, BS9 3BH, Engeland

Koenraad Gijssels, Zendingsgebied Antwerpen, Appelmansstraat 24, B-2000 Antwerpen

Stefaan van Gijssels, Mission de Bruxelles, Blvd. Brand Wilcox 87, B-1040 Brussel

Petra Hotting, England London Mission, 64-68 Exhibition Road, Londen, SW7 2PA, Engeland

Ezra Karssen, Zendingsgebied Antwerpen, Appelmansstraat 24, B-2000 Antwerpen

Jolanda Kramer, Zendingsgebied Antwerpen, Appelmansstraat 24, B-2000 Antwerpen

Monic de Langen, Scotland Edinburgh Mission, 'Boroughfield', 32 Colinton Rd., Edinburgh, EH10 5DG, Schotland

Roy Oomen, Zendingsgebied Antwerpen, Appelmansstraat 24, B-2000 Antwerpen

Jurgen Reimer, England London South Mission, 484 London Road, Mitcham, Surrey CR4 4ED, Engeland

Edwin van Stam, Mission de Marseille, 48 Avenue Robert Schumann, 13090 Aix-en-Provence, Frankrijk

Marvin Stigter, England London Mission, 64-68 Exhibition Road, Londen, SW7 2PA, Engeland

Deena Stinson, Deutschland-Mission Düsseldorf, Mörsenbroicherweg 184, D-4000 Düsseldorf 30

Brian Woodman, Birmingham Mission, 185 Penslane, Walmley, Sutton Coldfield, B76 8JU, Engeland

Brian Wursten, England Leeds Mission, Techno-centre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire, LS18 5BJ, Engeland

Amerika

Audrey Bijkerk, Utah Salt Lake Mission, 50 West North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, USA

Carlo Bos jr., Trinidad and Tobago Mission,

Albergastraat 10, Paramaribo, Suriname
Robert Brouwer, Florida Jacksonville Mission, 8647 Bay Pine Road, Suite 106, Jacksonville, FL 32256, USA

Ramon van Damme, Utah Provo Mission, 2500 North University Avenue, Suite 100, Provo, Utah 84604, USA

Devin Hale, Colorado Denver Mission, 2000 E. Easter Avenue, Suite 303, P.O. box 2674, Littleton, Colorado 80122, USA

Maarten 't Hoen, Canada Calgary Mission, 6940 Fisher Road S.E., suite 122, Calgary, Alberta T2H 0W3, Canada

Arjan de Jong, Canada Halifax Mission, 202 Brownlow Ave., Unit F, Dartmouth, Nova Scotia B3B 1T5, Canada

Marten de Jonge, Utah Ogden Mission, 2133 Washington Boulevard, Ogden, Utah 84401 USA

Bert Keuter, Indiana Indianapolis Mission, P.O. Box 495, Carmel, Indiana 46032, USA

Dennis van der Put, Canada Halifax Mission, 202 Brownlow Ave., Unit F, Dartmouth, Nova Scotia B3B 1T5, Canada

Faizel Rahman, Trinidad and Tobago Mission, 26-28 Murray Street, suite 5, Woodbrook, Port of Spain, Trinidad, West Indies

VRIENDELIJK VERZOEK:

Als u foto's instuurt, wilt u dan a.u.b. zelf NIET EROP SCHRIJVEN en ook GEEN PAPERCLIPS GEBRUIKEN!

Nieuwe zendelingen

Naam: Lieve Gids
Unit: Leuven
Zendingsgebied: Bristol
Aanvang zending: 23 juli 1992
Opleidingsinstituut: Lingfield

Nieuwe zendelingen

Naam: Sylvain Gfeller
Unit: Zoetermeer
Zendingsgebied: Manchester
Aanvang zending: 6 augustus 1992
Opleidingsinstituut: Lingfield

Naam: Jolanda Kramer
Unit: Den Haag
Zendingsgebied: Antwerpen
Aanvang zending: 23 juli 1992
Opleidingsinstituut: Lingfield

Naam: Patrick A. Flanegin
Unit: Rotterdam-Zuid
Zendingsgebied: Birmingham
Aanvang zending: 17 september 1992
Opleidingsinstituut: Lingfield

Naam: Ramon van Damme
Unit: Groningen
Zendingsgebied: Provo
Aanvang zending: 12 augustus 1992
Opleidingsinstituut: Lingfield

Genieten van iedere levensfase

Onder veel gelach bespreken een moeder en haar volwassen dochter, die heiligen der laatste dagen zijn de voordelen van elkaars leeftijd. Ze noemen het 'wensen ruilen'. De moeder zegt: 'Ik wou dat ik zo lenig was als jij.' De dochter antwoordt: 'Ik wou dat ik zo wijs was als u.' 'Jij hebt nog zoveel mogelijkheden' gaat de moeder verder. 'U hebt zoveel kennis', zegt de dochter.

Wat een wijsheid hebben deze vrouwen! De één helpt de ander dankbaar te zijn voor de levensfase waar ze op dat moment in zit. Ze richten zich op de mogelijkheden, niet de beperkingen van iedere fase. Ze realiseren zich de waarheid dat 'alles [...] zijn uur [heeft] en ieder ding onder de hemel zijn tijd' (Prediker 3:1).

GENIETEN VAN IEDERE FASE

Iedere fase kent zijn positieve kanten. Voor een zuster in de twintig kan het een zware last zijn om haar gezin te verzorgen, haar opleiding af te maken of te beginnen met werken; maar tegelijkertijd kan ze de vreugde ervaren van het verzorgen van kinderen en het uitbreiden van haar kennis en talenten. Een vrouw van middelbare leeftijd kan voor veranderingen binnen het gezin, in haar werk of in haar lichamelijke gezondheid komen te staan; maar ze kan van de wijsheid van ervaring profiteren. Een oudere vrouw kan lijden onder het verlies van mobiliteit of het verlies van geliefden; maar wellicht waardeert ze het leven als nooit tevoren.

ILLUSTRATIE: LORI ANDERSON WING

Een vreugdevol vooruitzicht kan deel uitmaken van iedere fase in je leven. We willen iedere vrouw uitnodigen zichzelf te waarderen en de manieren te tellen waarop ze voor zichzelf en de anderen om haar heen een zegen kan zijn.

Wat zijn zoal de zegeningen van de fase waar u in nu zit?

ALLES HEeft ZIJN UUR

Niet alles is in iedere periode mogelijk. Tijdens een tempelaanbevelingsgesprek vertelde een moeder van twee kinderen haar ringpresident over haar verlangen vaker naar de tempel te gaan. Maar tijdgebrek, afstand en de kosten hadden haar ervan weerhouden zo vaak te gaan als ze zou willen. De ringpresident zei haar: 'Maria, ik weet dat je van de tempel houdt en uitkijkt naar de tijd dat je vaker kunt gaan. Wat het heden betreft, ga wanneer je kan, maar ver-

geet niet dat je al op andere belangrijke gebieden dient. De tijd zal komen dat je zo vaak kunt gaan als je wilt.

Door gebed kan iedere vrouw haar eigen persoonlijke levensschema vinden en naleven. Ze kan op allerlei manieren prioriteiten stellen en evangeliebeginselen naleven in de verschillende levensfasen. Een gelovige vrouw weet dat de hand van de Heer haar altijd zal leiden: 'Ken Hem in al uw wegen, dan zal Hij uw paden recht maken' (Spreuken 3:6).

Hoe kunt u de Heer dienen in de levensfase waarin u zich bevindt?

'LAAT MORGEN MAAR KOMEN'

Zuster Emma Lou Thayne is dichteres. Ze merkt op dat ze 'gevoed is door alles wat op haar weg kwam in iedere fase van haar leven.' En ze verheugt zich in 'de afwezigheid van angst en de aanwezigheid van geloof' Ze uit deze sereneiteit in het volgende gedicht:

Kom maar, dag van morgen
Zekerheid ligt niet in het weten
van wat zal komen
noch in of het goed
of kwaad zal zijn.

Het is geloof grootgemaakt
door leren, zien en doen
dat ons doet zeggen
Kom maar, dag van morgen.

Hoe kunnen de uitdagingen die het leven ons biedt ons helpen geloof te ontwikkelen? □

HOE KAN IK PLEZIER KRIJGEN IN SCHRIFTSTUDIE?

De Schriften lijken me saai. Ik zie niet in wat er zo geweldig aan is. Is er iets wat ik kan doen, zodat ik er meer plezier in heb?

De antwoorden gelden als leidraad en niet als officiële uitspraak aangaande de leerstellingen van de kerk.

ONS ANTWOORD:

Andere mensen hebben dit probleem ook gehad, maar je kunt wat doen aan het gevoel dat de Schriften saai zijn.

Het belangrijkste is dat je geestelijk voorbereid bent. Je hoeft om een doodgewoon tijdschrift te lezen of een leuk televisieprogramma te kijken niets bijzonders te doen. Deze dingen doen een beroep op je meer wereldlijke kant en zijn over het algemeen niet moeilijk te begrijpen. Om geestelijke dingen te begrijpen moet je je extra inspannen. Hier zijn wat ideeën die je kunnen helpen:

Lees als een discipel van Christus. Denk eraan dat je de Schriften leest omdat de Meester wil dat je dat doet. Zoek naar hetgeen Hij wil dat je nu weet, wat dat ook mag zijn.

Lees gebedvol. Bid voordat je gaat lezen. Vraag de Heer je te leiden en je te tonen wat je moet weten. Wees dan alert! De Geest zal je gevoelens van vrede en begrip geven. Maar deze gevoelens kunnen je gemakkelijk ontgaan en zullen je waarschijnlijk ontgaan als je regelmatig probeert met één oor naar de radio te luisteren.

Herken jezelf in de Schriften. De man in de wilde vijgeboom in het

verhaal van Zachetüs (Lucas 19:2-6); ben jij dat werkelijk? Probeer de Heer je aandacht te krijgen? Ben jij de 'goede' zoon in de gelijkenis van de verloren zoon (Lucas 15:11-32)? En ben je tot de ontdekking gekomen dat jij de zoon bent, die dwars ligt – samen met alle andere mensen in de wereld? We moeten altijd het advies in 1 Nephi 19:23 in gedachten houden: '(...) ik maakte alle schriftuur op ons toepasselijk, opdat wij er nut en lering uit mochten trekken.'

Stel vragen. Een vraag ergens in je achterhoofd kan een aanwijzing van de Geest zijn dat dat de weg is die je moet onderzoeken. Vraag op zijn minst altijd: 'Wie heeft dit gezegd of geschreven? Tegen wie sprak hij? Waarom zei hij dat? Hoe is dat op mij van toepassing?'

Praat met mensen over wat je leest. Een soort geestelijk vuur wordt ontstoken als eerbiedige mensen anderen laten delen in hun gedachten en gevoelens over de Schriften. Het heeft waarschijnlijk te maken met Matteüs 18:20: 'Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijn naam, daar ben Ik in hun midden.' Vraag je ouders hoe zij over een tekst denken. Je kunt wel eens aange-

naam verrast zijn over hun gedachten en gevoelens.

Lees op verschillende manieren. Je hoeft niet altijd aan één stuk door te lezen, vers voor vers. Lees over één onderwerp of een bepaald persoon. Kijk naar al de verwijzingen van sommige verzen – je zult zien dat woorden niet altijd betekenen wat jij denkt dat ze betekenen. Probeer hardop te lezen.

Geef het niet op! Als je in de hete zon met vallen en opstaan tegen een steile heuvel opklautert, zul je je misschien afvragen of het wel zo'n goed idee was om die berg te beklimmen. Maar als je de top bereikt hebt en over de schoonheid van de vallei kijkt, weet je dat het de moeite waard was. De Schriften lezen kan net zo iets zijn.

ANTWOORDEN VAN JONGEREN:

Ik ben twee jaar geleden lid van de kerk geworden. Toen ik het Boek van Mormon voor het eerst las, realiseerde ik me dat wat er in staat van toepassing is op de situaties waarmee wij in ons leven geconfronteerd worden.

Ik las niet zo veel in de Schriften toen ik een kind was, maar toen ik ze wel begon te lezen en begrijpen, voelde ik me dicht bij de Heer staan. Ik weet dat ze een zegen zijn voor diegenen die ze lezen en de geboden onderhouden.

Als ik de Schriften niet lees, voel ik dat ik geestelijk niet vooruitga en dat ik

niet meer leer over Gods koninkrijk en de dingen die ik nodig heb om het eeuwig leven te beërven.

*Ouderling Sione H.
Latu (20)
Ring Nukai'olofa Oost
(Tonga)*

Als ik de Schriften lees probeer ik te doen alsof ik deel uitmaak van het verhaal en het te beleven terwijl ik lees, net alsof je een avonturenverhaal leest. Dit maakt alles veel interessanter voor mij en helpt me de leerstellingen in de Schriften te waarderen.

*Claudia Alvarez N. (15)
Ring Barcelona (Spanje)*

Ik heb ontdekt dat het helpt om een nieuwsgierige houding aan te nemen als we de Schriften bestuderen – waar zal ik vandaag weer over lezen? Hoe kan ik het evangelie nog meer toegewijd zijn door dit te lezen?

Ik weet dat ik geestelijk groei door iedere dag de Schriften te bestuderen. Als we de Schriften lezen, leren we de woorden van onze Hemelse Vader en leren we over de wijsheden van de profeten vanouds.

*Kim Hee Jin (19)
Ring Pusan (Korea)*

Ik maak meteen als ik thuis kom uit school tijd vrij voor schriftstudie. Als ik na het avondeten of nadat ik mijn huiswerk gemaakt heb probeer te lezen kan ik me niet concentreren, omdat ik dan te moe ben.

Ik schrijf passages uit de Schriften op die een bijzondere indruk op me maken of die ik niet helemaal begrijp. Dan kan ik er nog eens naar kijken en ze verder bestuderen.

Ik ontvang veel zegeningen en een gevoel van rust door in de Schriften te studeren.

*Natsuko Mikamo
District Kumamoto
(Japan)*

Op het instituut leerde ik dat we in de Schriften moeten lezen, het in ons hart overwegen en er overbidden. Soms besteed ik ontzettend veel tijd aan één tekst. Ik vergelijk verschillende passages en krijg meer inzicht door oudere mensen te vragen om te helpen het beter te begrijpen. Ik heb een paar ongelooflijke ervaringen opgedaan door mezelf als het ware te verplaatsen in het Boek van Mormon en de gebeurtenissen zelf mee te maken. De mooiste ervaring was toen ik me inbeelde dat ik één van Lehi's kinderen was toen hij zijn visioen van de boom des levens uitlegde.

Iedere keer als ik een probleem heb, het maakt niet uit wat het is, zoek ik troost in de Schriften. Soms vind ik antwoorden op mijn gebeden in de Schriften.

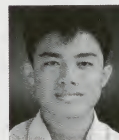
Voor mij is studeren in de Schriften iets geworden wat beter is dan tv kijken of een avondje uit. De Schriften zijn een wezenlijk deel van mijn leven.

*Silvania do Nascimento
Chagas (23)
Ring Aracaju (Brazilië)*

Door de jaren heen heb ik problemen gehad die ik niet alleen kon oplossen. Op een keer toen ik zo'n probleem had dacht ik aan president Bensons uitdaging het Boek van Mormon te lezen. Ik pakte het uit de kast en begon te lezen. Ik was verbaasd! De oplossingen voor mijn problemen stonden in de Schriften.

Vanaf dat moment zijn de Schriften heel speciaal voor me en ik heb geleerd ze te raadplegen wanneer ik ook maar een probleem heb. De Heer heeft ons de Schriften gegeven als leidraad en troost als we ons terneergeslagen voelen. Zij leiden ons over het rechte pad.

*Gilbert F. Cenize (19)
Ring Zamboanga
(Filipijnen)*

Er zijn momenten dat ik niet zo'n zin heb om in de Schriften te studeren. Maar op die momenten herinner ik me het advies van m'n bisschop en bid ik de Heer om hulp.

Ik weet dat mijn Hemelse Vader naar me luistert, mijn gebeden verhoort en Hij heeft me geholpen van de Schriften te gaan houden.

Marisa Yoris (16)
Ring Resistencia (Argentinië)

Als je in de Schriften leest en je in je leven toepast wat je geleerd hebt, dan zul je gezegend worden. Je kunt je problemen oplossen en hoeft niet bang te zijn voor de beproevingen die je in je leven zult krijgen.

Ik weet dat Satan ons wil afleiden, ons wil misleiden en ons verlangen om de Schriften te bestuderen wil afzwakken. Maar we moeten op de Heer vertrouwen en Hem om hulp van de Heilige Geest vragen als we leiding in de Schriften zoeken. Denk aan de vermaning van de Heer: 'onderzoekt de Schriften, want gij meent daarin eeuwig leven te hebben, en deze zijn het, welke van Mij getuigen' (Johannes 5:39).

Marilou Barreo (15)
Ring Tuguegarao
(Filipijnen)

Toen ik met het seminarie begon, begon ik de Schriften veel intensiever te bestuderen. Ik leerde wat de profeten vanouds voor het evangelie hadden gedaan. Ik kwam tot de ontdekking dat ik met een bepaald doel geboren was, het doel om Gods koninkrijk op te bouwen. Ik kwam tot het inzicht dat het evangelie echt waar is. Ik heb nog steeds veel te leren, maar ik hou van mijn Hemelse Vader en Jezus Christus.

Jacqueline Carolina
Mazariegos Castellanos
(18)
Ring Utatlán
(Guatemala)

In de Schriften lezen en ze bestuderen hebben me een heel nieuw inzicht in het leven gegeven en ik weet nu hoe ik op een betere manier van anderen kan houden. Maar het belangrijkste van alles is dat de Schriften me dichter bij mijn Hemelse Vader gebracht hebben.

Behalve bidden om de Schriften beter te begrijpen helpt het mij om het volgende te doen:

- Zoek een plaats voor jezelf en een tijdstip waarop je niet gestoord zult worden. Het helpt je om na te denken.
- Praat erover met je vrienden en deel je gedachten en gevoelens met hun.
- Als je een getuigenis van de Schriften krijgt, geef het dan aan je vrienden. De vreugde van je getuigenis

geven is met niets te vergelijken en je zult daardoor nog meer van de Schriften gaan houden.

Lu Ya-ru (17)
Ring Kaohsiung (Taiwan)

Toen ik op zending was heb ik geleerd dat de ervaringen van de profeten ons doen voelen hoeveel God van al zijn kinderen houdt.

In de Schriften vinden we tevens de perfecte weg om naar ons eeuwig thuis terug te keren – een schat van onnoemelijke waarde. Pak de Schriften en ga op weg!

Virginia Villa F. (25)
Ring Cochabamba Universidad
(Bolivia)

Als ik in de Schriften lees denk ik eraan hoe blij ik mijn Hemelse Vader maak door zijn boodschappen te lezen. Hij wil dat we in onze jeugd wijsheid leren. (Zie Alma 37:35.) Als wij het in ons hebben om als God te worden, moeten we onszelf voorbereiden door in de Schriften te lezen.

Dinicia Apaze (14)
Ring El Alto Satelite (Bolivia)

Als we beginnen in de standaardwerken te lezen zullen we dingen te

genkomen die we niet begrijpen. Of we zullen sommige hoofdstukken saai vinden, omdat ze zo lang zijn. Maar denk er altijd aan dat de Schriften ons de weg terug tonen naar onze Hemelse Vader. Door de Schriften kunnen we een persoonlijk getuigenis krijgen.

Meedoen aan het seminarie en instuut geeft ons de mogelijkheid om met andere jonge mensen, die dezelfde principes hebben als wij, te studeren.

Victor Olivares V.
(19)
Ring La Cisterna
(Chili)

Stel je voor dat we de Schriften niet zouden hebben? Hoe zouden we dan weten wie onze Hemelse Vader is? Waar zouden we zijn zonder het licht en de kennis van de Schriften?

We zouden in duisternis leven en het plan van zaligheid niet kennen. We zouden niets over de Heiland weten. We zouden het doel van dit leven niet inzien.

Ik vond de Schriften altijd saai. Maar toen ik éénmaal begon ze echt te lezen hielp de Geest me en kon ik er niet meer mee ophouden.

Dagelijkse schriftstudie heeft me enorm geholpen. Ik heb het gevoel dat het brieven zijn van onze Hemelse Vader aan al Zijn kinderen. Ze zijn het

recept, de richtlijn voor alles wat ik moet doen om naar volmaaktheid te streven.

Eliana Dias Severo
District Santa Mariá (Brazilië)

Toen ik met 13 jaar gedoopt werd vond ik de Schriften niet leuk. Ik begreep ze niet en las er slechts af en toe in – ik las liever andere lectuur. Op een zondag hoorde ik twee leden hun getuigenis geven over hoe de Schriften hun leven veranderd hadden. Ik voelde me rot dat ik mijn deel om te leren niet gedaan had. Ik begon te bidden dat de Heilige Geest me zou helpen de Schriften te begrijpen. Een tijdje later deed ik mee aan het seminarie en begon de Schriften te lezen voordat ik naar bed ging. Nu heb ik zelf een getuigenis dat ze het woord van God zijn en dat we door de Schriften de wil van onze Hemelse Vader kunnen leren kennen.

Rachel Herrera (19)
District Ibarra
(Ecuador)

Maak een notitie van teksten die belangrijk zijn voor jou. Je kunt teksten die bepaalde beginselen leren, gebruiken door ze op een stuk papier te schrij-

ven en dat ergens te bewaren waar het opvalt.

Je moet niet vergeten dat teksten even belangrijk zijn voor je geest als voedsel dat is voor je lichaam. Je geest vergeet niet wat je er in stopt en bepaalde dingen kunnen ons op een hoger plan brengen, terwijl andere dingen ons naar beneden kunnen halen en ons hart tegen de ingevingen van de Geest kunnen doen verstokken.

Marylene Bamalé
(21)
District Languedoc
(Frankrijk)

Ik ben bijna twee jaar geleden gedoopt. Eerst vond ik de Schriften saai en begreep ze niet. Om dit te verhelpen deed ik een aantal dingen. Ik ging verstandiger met mijn tijd om en deelde ze beter in; ik stelde iedere dag een tijdstip vast waarop ik alleen maar in de Schriften zou lezen. Ik stelde het doel om het Boek van Mormon binnen een bepaalde tijd gelezen te hebben. Ik gebruikte mijn fantasie om als het ware de gebeurtenissen die in de Schriften beschreven worden zelf te beleven. Ik vroeg mijn Hemelse Vader altijd om hulp, zodat ik kon begrijpen wat ik las. Soms besprak ik een bepaalde passage met mijn bisschop of iemand anders om het beter te begrijpen.

De Schriften zijn mijn beste vrienden en ik weet dat ze van God komen.

Yngrid M. Heining (17)
Ring Fernando de la Mora
(Paraguay)

Als je bidt en God om hulp vraagt zal het gevoel dat de Schriften saai zijn verdwijnen. De Schriften troosten ons wanneer we het het hardst nodig hebben. Ze leren ons dat we zowel het bittere als het goede moeten ervaren. (Zie Leer en Verbonden 29:39.) Door de Schriften zal de Heilige Geest ons helpen oplossingen voor onze problemen te vinden.

José Gregorio Duque
Morales (23)
District Cúcuta
(Columbia)

Ik geloof dat dit een tijd is waarin Satan ons verleidt en probeert te ontmoedigen als nooit tevoren. Ik viel in slaap terwijl ik probeerde het Boek van Mormon te lezen. Toen drong het tot me door dat ik in slaap viel, omdat ik 's avonds en liggend las. Ik besloot om overdag te lezen en aan tafel te gaan zitten. (We kunnen goede studiegewoonten aanleren.)

Ik geloof dat de Schriften een heel belangrijke rol in ons leven spelen, omdat we daardoor kunnen weten wat God van ons verwacht. Ook kunnen we door de Schriften het fundament voor een vreugdevol leven leggen.

Ericka A. Acosta Carrillo (16)
Ring Mexicali (Mexico)

Het helpt mij om allerlei kleuren te gebruiken om teksten aan te strepen. Iedere kleur staat voor een bepaald onderwerp.

Ik schrijf ook inspirerende woorden uit de Schriften op kaartjes die ik bij me draag, zodat ik er op terug kan grijpen als een ik beetje hulp of troost nodig heb. Ik voel dat ik door dit te doen dichtert bij de Schriften kom te staan.

Yuki Okamoto
Ring Tokyo Oost
(Japan)

Als je in de Schriften leest doe dan net alsof je een film ziet van wat je leest. Ik heb dat gedaan met zulke spectaculaire gebeurtenissen als de bergrede en Moroni die zijn legers leidt.

Ik heb als doel gesteld een echte kenner van de Schriften te worden. Dat betekent het lezen en nog eens lezen van de Schriften. Ik kijk ook in het woor-

denboek als ik woorden tegenkom die ik niet ken.

Christian Ramírez (18)
District Barahona
(Dominicaanse Republiek)

Je kunt er toe bijdragen de vraag-en-antwoordrubriek succesvol te doen zijn door de onderstaande vraag te beantwoorden. Je moet je antwoorden dan voor 1 januari 1993 sturen naar QUESTION AND ANSWERS, International Magazines, 50 East North Temple, Salt Lake City, Utah 84150, VS. Vermeld daarbij ook je naam, adres, leeftijd, plaatsnaam, wijk of gemeente en ring.

Je kunt in je eigen taal schrijven; de antwoorden worden vertaald. Indien mogelijk stuur dan ook een foto van jezelf mee. Deze wordt niet teruggestuurd. Als je antwoord erg persoonlijk is, kun je verzoeken dat je anoniem blijft. Niet alle antwoorden kunnen gepubliceerd worden.

Vraag: Waarom kan ik niet één keertje tabak of een alcoholisch drankje proberen, zodat ik weet hoe het in werkelijkheid is? Ik doe het daarna nooit meer. Eén keertje kan toch geen kwaad? □

INOSI'S BOEK

Shirleen Meek Saunders

Hij wou het boek niet hebben.
Maar het door het te lezen veranderde het leven van zijn gezin.

Als je de zendingen liever niet ziet, moet je ze het gewoon zeggen', drukte Maryann Naga haar man Inosi op het hart. 'Het zijn ook mensen. Maak niet iedere keer afspraken waar je je toch niet aan houdt.'

Het was bijna een jaar geleden sinds Inosi voor het eerst de zendingen van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen had ontmoet. En ongeveer net zo lang had Maryann smoesjes verzonnen om de zendingen maar niet te hoeven zeggen dat haar man de afspraken vermeed. Maar Maryann's dringende verzoeken deden Inosi niet van gedachten veranderen; hij wou de boodschap van de zendingen niet horen. Hij wist gewoon niet hoe hij ze op een tactvolle manier weg kon sturen.

Inosi Nage was de privé-secretaris van de minister van landbouw van Fiji. Hij had de zendingen ontmoet tijdens zijn lunchpauze terwijl hij door de straten van Nausori liep. Hij wou het boek dat ze hem aanboden niet aannemen, maar ze waren zo vastberaden dat hij tenslotte toegaf. 'Het boek is goud waard', zeiden ze. Toen de zendingen probeerden een afspraak met hem te maken, zei hij dat hij ver weg woonde – in feite woonde hij dichtbij – en dat hij het te druk had om ze op kantoor te ontvangen. Toen stelde hij de zendingen

voor aan zijn zwager die net langskwam en glipte stiekem weg.

Twee weken later schrok Inosi toen diezelfde zendingen aan zijn deur kwamen; zijn zwager had hun zijn adres gegeven. Inosi nodigde de zendingen uit om te blijven eten, 'maar "Ga weg, ga weg" was wat ik van binnen zei', herinnert hij zich.

Daarna kwamen de zendingen regelmatig terug. De avonden dat Inosi wist dat ze kwamen, kwam hij pas thuis op een tijdstip dat ze vast en zeker al weg waren.

Terugkijkend zegt Inosi dat zijn houding in april 1974 begon te veranderen toen Maryann bevallen was van een zoontje dat slechts een dag bleef leven. Het verlies van zijn zoon deed Inosi serieus over God en religie nadenken. En toen de twee nieuwe zendingen in de tweede week van juni bij de Naga's kwamen, was Inosi bereid te luisteren. Nadat één van de zendingen erachter kwam dat de Naga's al meer dan een jaar contact met de zendingen hadden, nodigde hij hen uit zich te laten dopen.

Inosi stemde er mee in.

Maryann kon haar oren niet geloven. 'Ik was bang dat dit weer één van zijn "afspraken" was,' zegt ze. 'Maar toen ik het

FOTOGRAFIE. SHIRLEEN MEEK SAUNDERS

Broeder Naga gaf zijn baan bij de overheid op om te gaan werken als coördinator van het seminarieprogramma op Fiji. Sindsdien heeft hij gediend als ringpresident en assistent-gebiedshoofd van de kerkelijke onderwijsinstellingen. Zuster Naga is jeugdwerkpresidente. Hun houding ten opzichte van roepingen is dat als de Heer hen nodig heeft zij zullen dienen.

hem op de man af vroeg, kon ik aan zijn gezicht zien dat hij de waarheid sprak.'

Maryann was opgetogen. 'Ik wist dat dit een hele grote verandering voor ons gezin zou zijn', herinnert ze zich.

De zendelingen onderwezen de Naga's die week iedere dag, en het echtpaar werd op 14 juni 1974 gedoopt.

Spoedig nadat de Naga's lid waren geworden van de kerk, spoorde hun ringpresident het gezin aan zich voor te bereiden om naar de tempel te gaan. 'Iedere keer als hij over tempel sprak, had hij tranen in zijn ogen', herinnert zich broeder Naga. 'En iedere keer als ik dat zag, zei ik tegen mezelf: *'Het moet waar zijn. Zijn getuigenis dringt tot in het diepst van mijn ziel door.'*

Maryann en Inosi namen de uitdaging aan. Maar ze hadden geen geld. Hoe konden ze de reis betalen? Het echtpaar besloot dat hun gezin kon stoppen met vlees eten, chocolademelk en *milo* (een drank uit graan) drinken. In plaats daarvan zouden ze *bele* (een groente vergelijkbaar met spinazie) eten, en vis uit blik, en ze zouden thee van de bladeren van de citroenplant drinken; ze zouden het geld dat ze op voedsel uitspaarden opzij leggen om naar de tempel te gaan. Toen ze hun vier jonge dochters hun plan vertelden 'waren ze erg enthousiast' vertelt broeder Naga. 'En ze herinnerden ons steeds aan ons doel.'

Ongeveer rond die tijd verhuisden Inosi en Maryann met hun gezin naar Suva. In Nausori woonden ze in een gemeubileerde woning, zodat ze geen meubels hadden voor hun

nieuwe woning; ze spreidden matjes op de vloer uit waarop ze sliepen en aten.

Sommige vrienden en familieleden spotten met hen. 'Ze dachten, dat ik me als ambtenaar toch wel wat leuke meubels moest kunnen veroorloven,' zegt broeder Naga. 'Maar we wilden ons geld voor de tempelreis sparen.'

In oktober 1974 boden de leiders van de kerkelijke onderwijsinstellingen Inosi een baan aan als coördinator van het seminarieprogramma op Fiji. Hij aarzelde om de baan aan te nemen, totdat Joseph Sokia, hoofd van de kerkelijke onderwijsinstellingen in Fiji hem zei: 'Als je de baan bij het seminarie aanneemt, ben je in de gelegenheid het leven van onze jonge mensen te veranderen.'

Dat raakte Inosi. Hij herinnerde zich dat zijn districts-president hem eens in een gesprek gevraagd had, of hij, zodienig, bereid zou zijn voltijds voor de kerk te werken. Inosi had ja gezegd. Nu was het de tijd om zich aan die belofte te houden.

Na 12 jaar het werk bij de overheid opgeven was moeilijk; Inosi raakte zijn pensioen en andere voordelen van het werk als ambtenaar kwijt en hij had geen gelegenheid meer om reizen overzee te maken. 'Maar ik wist dat ik bij de overheid weg moest gaan,' zegt hij. Sommige van zijn familieleden en dorpsgenoten voelden zich gefrustreerd over zijn beslissing. Ze waren trots op Inosi's positie bij de overheid en zeiden hem dat hij een vergissing maakte. Maar Maryann stond achter hem

De Naga's vinden kracht als gezin door evangeliebeginselen toe te passen. *Van links naar rechts: Emily, Keresi, Vilimaina, zuster Maryann Naga en broeder Inosi Naga. Op de voorgrond: Inosi en Leua. (Anna staat niet op de foto – zij studeert aan de BYU op Hawaii.)*

en zei: 'Waar je ons ook naar toe leidt, we zullen je volgen.'

Toen Inosi zijn ontslag nam, vroeg hij of hij zijn resterende vakantiedagen uitbetaald kon krijgen in plaats van dat hij ze opnam. Omdat haar man in zijn nieuwe functie regelmatig moest reizen, nam Maryann ook ontslag met hetzelfde verzoek. Toen het echtpaar dit geld bij het geld legde dat ze al gespaard hadden, ontdekten ze dat ze genoeg hadden om met hun dochters naar de tempel te gaan.

'Toen we op het vliegtuig stapten,' zei broeder Naga 'had ik 102 Nieuwzeelandse dollars op zak. Dat was al ons geld. We wisten niet hoe we de twee weken in Nieuw-Zeeland in ons levensonderhoud moesten voorzien.'

Maar leden van de kerk haalde de Naga's van het vliegveld op en zorgden voor onderdak bij een van de leden thuis en zorgden tevens voor eten en vervoer.

'Toen we van de tempel terugkwamen, zegende de Heer ons,' zegt broeder Naga. 'We konden niet alleen meubels kopen, maar we konden ook een stuk aan ons huis laten bouwen.'

Op 12 juni 1983 organiseerde ouderling Howard W. Hunter de Ring Suva (Fiji) en riep Inosi als eerste president. 'Ik wist niet wat ik moest zeggen, want er waren stellig broeders die beter in staat waren deze roeping te vervullen,' herinnert hij zich. 'Maar ik ben dankbaar dat ik mijn broeders en zusters op dit eiland heb mogen dienen. Het was een groot voorrecht.'

Korte tijd daarna werd president Naga gevraagd voor de functie van assistent-districtshoofd van de kerkelijke onderwijsinstellingen. Toen hij weigerde, omdat hij het gevoel had dat hij de juiste opleiding noch de juiste capaciteiten had om op een goede manier deze functie te vervullen, was zijn toezichthouder, Robert Perrington, het niet met hem eens. 'Ik heb de hele nacht opgezet en erover nagedacht,' zei hij 'en om vier uur kwam duidelijk jouw naam in mijn gedachten.'

President Naga ging naar huis om het met zijn vrouw te bespreken. Toen het echtpaar gebeden had, zei Maryann; 'Ga nu terug en zeg broeder Perrington dat als de autoriteiten willen dat je deze functie aanvaardt, je het zult doen.'

President Naga is gezegend bij het nakomen van zijn plichten. 'Als de Heer je roept,' zegt hij 'zal Hij de weg voor je bereiden om je roeping te vervullen.'

Nu, negen jaar later, heeft Inosi Naga het toezicht over de kerkelijke onderwijsinstellingen in Fiji, Nieuw-Caledonië, Vanuatu, en Tuvalu. Hij is onlangs ontheven als ringpresident en is nu hoofd public relations van Fiji. Maryann is jeugdwerkpresidente in de wijk en de zes kinderen van de Naga's – Anna (22); Emily (20); Keresi (18); Vilimaina (15); Leua (13); en Inosi (9) – groeien op in het besef wat voor kracht het evangelie een gezin kan geven.

In de paar korte jaren sinds Inosi Naga dat boek van de zendelingen heeft ontvangen, zijn zijn eigen leven en het leven van zijn gezinsleden tot in de eeuwigheid veranderd. De zendelingen hadden gelijk – het boek was goud waard. □

TWEEDE INTERNATIONALE KUNSTWEDSTRIJD

Glen M. Leonard

Heiligen der laatste dagen vanuit de hele wereld die kunstenaar zijn, hebben hun kennis van het evangelie gebruikt om kunstwerken te maken voor de Tweede internationale kunstwedstrijd. De wedstrijd werd gesponsord door het Museum voor kerkgeschiedenis en kunst.

(Zie *De Ster*, februari 1992.)

De tentoonstelling, getiteld 'Thema's uit de Schriften', bestond uit meer dan tweehonderd kunstwerken – schilderijen, beeldhouwwerken, quilts en aardewerk – gebaseerd op ideeën of verhalen uit de Schriften.

Hier richten we onze aandacht op de verschillende wijzen waarop kunstenaars de Schriften door beeldhouwkunst laten spreken.

DE GOEDE HERDER

Geschilderd houtsnijwerk van Sutadityono uit de wijk Bogor,

District Jakarta (Indonesië). De Heiland heeft gezegd:

'Ik ben de goede herder en Ik ken de mijne en de mijne kennen Mij'

(Johannes 10:14).

KONINGIN ESTER
Houtsnijwerk uit esshout
van Roger W. Otis uit de
Wijk Fairport,
Ring Rochester Palmyra
New York: 'Esther herinnert ons
aan de belangrijke
bijdragen van vrouwen.'
(Zie Ester 2:10.)

'ALLES HEEFT ZIJN UUR'

Houtsnijwerk uit lindehout van John A. Tays uit de Wijk Boise 25, Ring Boise Idaho East: 'Ieder onderdeel is symbolisch. De zaadjes vertegenwoordigen de mogelijkheid van toekomstige groei; de vruchten vertegenwoordigen een gezonde volwassen ontwikkeling; de schedel vertegenwoordigt sterfelijkheid en dood. De drapering maakt één geheel van de verschillende onderdelen.' (Zie Prediker 3:1-2.)

DE LAATSTE VELDSLAG VAN DE NEPHIETEN
 Houtsnijwerk van Victor De La Torre uit Caracas (Venezuela): 'Dit werk is opgedragen aan de Nephitische profeet Mormon en aan zijn zoon Moroni. Het zijpaneel stelt de laatste veldslag voor tussen de Lamanieten en de Nephieten bij de heuvel Cumorah.' (Zie Mormon 8:2-4.)

'OP DEZE WIJZE
ZULT U DOPEN'
Kunstwerk uit gips
gegoten door Wayne
Taysom uit de Wijk
Waldport, Ring Corvallis
Oregon: 'Ik wilde het
gevoel van beweging over-
brengen toen het jonge
meisje uit de wateren van
de doop opkwam.
De boog in het bovenste
gedeelte van het
beeldhouwwerk geeft de
Heilige Geest weer die
hen omgaf.'
(Zie Bijbelvertaling van
Joseph Smith,
Marcus 1:6.)

HET BEZOEK VAN DE HEER AAN ZIJN ANDERE SCHAPEN
Geschilderd boetseerwerk van Christa Christians de Satizaba
uit de Wijk Norte, Ring Bogota (Colombia):

'Ik heb dit ontworpen als model voor een monument in Bogota
om de Colombiaanse bevolking aan hun afstamming als
overblijfsel van het huis Israëls te herinneren.'

(Zie 3 Nephi 17:10.)

DAVID

Kunstwerk uit rotan van Midori
Takeuchi uit de Wijk Matsuyama,
Ring Takamatseu (Japan):
Saul zei: 'Ziet voor mij uit naar
iemand, die goed speelt en
brengt hem tot mij.'
(Zie 1 Samuel 16:17.)

HET LAATSTE AVONDMAAL

Kunstwerk van porselein en aardewerk van de 'Pottenbakkersgroep uit Bremen', zes vrouwen uit de Wijk Bremen 1, Ring Hamburg: Gerlinde Gesell, Brigitte Hörstel, Sieglinde Nowak, Ingetraut Riemer, Ilse Selvarajah en Rosemarie Trocher: 'En terwijl zij aten, nam Jezus een brood, sprak de zegen uit, brak het en gaf het aan zijn discipelen.'

(Zie Matteüs 26:20, 26.)

GENÈVE – EENHEID EN VERSCEIDENHEID

Petrea Kelly

Genève is de plaats waar de vier hoeken van de wereld samenkomen', verklaarde Mike Cannon, een bewoner van deze prachtige Zwitserse stad. Zeker, dacht ik, als er hoeken zijn op onze planeet, dan komen ze samen in Genève – het is tenslotte de plaats waar kennelijk alles en iedereen samenkomt.

In Genève is het hoofdkantoor van de Verenigde Naties en van de Wereldgezondheidsorganisatie gevestigd. Het is de thuishaven van het internationale Rode Kruis en van meer

dan 250 andere internationale organisaties. Het lijkt alsof we iedere week over weer een vredesconferentie in Genève lezen. Al sinds de zestiende eeuw was het de bakermat van

Rechts: De spectaculaire Jet d'Eau aan de rand van het Meer van Genève verwelkomt zowel bewoners als bezoekers met zijn 140 meter hoge 'waterpluim', die zowel overdag als 's nachts spuit.

Links: Mario en Maria Chiesa komen uit Italië; Mario is bisschop in de Wijk Geneva Lac.

Boven: Rodolfo en Marilyn de Guzman komen uit de Filipijnen; Rodolfo, een meteoroloog, maakt grapjes en zegt dat hij bepaalt of de zon zal schijnen.

Onder: Helen Ah-Chane heeft Chinese ouders. Ze gebruikt de internationale tijdschriften van de kerk als middel om zendingswerk te doen.

de protestantse Reformatie en is sindsdien toevluchtsoord geweest voor de vervolgd en onderdrukten.

Als je door de straten loopt, hoor je Frans, Engels, Arabisch, Duits, Portugees, Chinees, Italiaans, Japans, Spaans en vele andere talen spreken, of je ziet aanwijzingsborden in één van deze talen.

Genève ligt verborgen in een vallei gevormd door het Juragebergte en de Franse Alpen op de westelijke oever van het Meer van Genève. Rozen en felgekleurde zeilboten schitteren in de zonneschijn, terwijl de beroemde Jet d'eau 140 meter in de lucht spuit.

Drie wijken van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen houden hun diensten in het gebouw aan de Avenue Louis Casai, nummer 32. Ze geven in het klein zowel het internationale karakter van de stad als het internationale karakter van de kerk weer. Ik was naar Genève gekomen om de kerk te bezoeken, omdat de wijken hier nogal bekend zijn geworden om hun

grote verscheidenheid. Ik dacht dat ik hier zowel de uitdagingen als de vreugde kon zien die de heiligen ervaren naarmate het evangelie zich over de wereld verspreidt.

Bisschop Karl Staffler van de wijk Genève Jura legde het zo uit: 'We brengen vele verschillende talen en achtergronden met ons mee. Maar we begrijpen elkaar allemaal, doordat we de taal van het evangelie spreken.'

Voor de avondmaalsdienst werd ik voorgesteld aan Adam Togo uit Mali, die naar Genève was gekomen om vakantie te houden. Hij ontmoette de zendingelingen, aanvaardde het evangelie, liet zich dopen en zal spoedig naar zijn vaderland teruggaan.

Vlak naast hem zaten Bruce en Ardis Knudsen uit de Verenigde Staten, die hun hele leven al lid waren van de kerk. Voordat ze voor de Wereldgezondheidsorganisatie naar Genève kwamen woonden ze in Nigeria, Trinidad en Barbados.

Achter me zat zuster de Guzman met haar zes kinderen. Broeder de Guzman, lid van de

Boven: Twee studenten rechten uit de Verenigde Staten, Steve Baldrige en Philmund Lee lopen stage in Genève. Philmund onderzoekt de kerk.
Onder: Geraldine Chevalley komt uit Ecuador. Rechts: Piero Bonny, zijn vrouw, Nelli (midden) en hun dochters Pamela en Melanie. De dochters zijn al de vijfde generatie mormonen.

bisschop, zat op het podium. Zij komen van de Filipijnen, maar wonen al 8 jaar in Genève.

Naast mij zat zuster Reine Peot een echte Zwitserse zuster, die al 25 jaar lid van de kerk is.

De plaatsvervangende wijkadministrateur, broeder Roland Krucher, was nog maar zes maanden lid.

Bijna voorin zaten de leuke jonge zusters Melanie en Pamala Bonny: afstammelingen van een van de eerste bekeerlingen in Zwitserland. Zij zijn al de vijfde generatie van de familie die lid is de kerk.

Leden van de bisschappen van de drie wijken geven ook de verscheidenheid in de kerk in Genève weer. Ze komen uit Oostenrijk, Italië, Frankrijk, Canada, Zwitserland en de Filipijnen. De leden uit de drie wijken komen vanuit heel Europa, maar ook uit Peru, Chili, Nigeria, Iran, Ethiopië, Tahiti, Nepal en allerlei plaatsen die ergens tussen deze landen in liggen.

Bij activiteiten wordt gebruik gemaakt van deze verschillen, om de leden te helpen

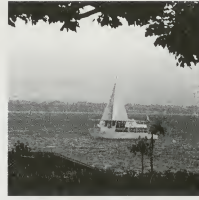
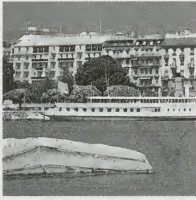
elkaar te begrijpen en van elkaar te leren. De activiteiten bestaan uit internationale diners, fantasie-reizen door de wereld en haardvuur-avonden in allerlei talen. Iedere taal en culturele groep schijnt zijn eigen unieke kwaliteiten te hebben, waarvan anderen kunnen leren.

'De Filipijnse heiligen bijvoorbeeld,' zegt bisschop Staffler 'leren ons om met heel ons hart iemand deelgenoot te maken van je gevoelens en gedachten. Ze herinneren ons eraan om niet met te veel dingen tegelijk bezig te zijn. En ze leren ons over liefde en begrip.'

'De Zwitser leert ons eerbiedig te zijn in de kerk,' legt een ander lid uit. 'Zij willen graag een sfeer van aanbidding hebben.'

Sommige leden zijn nog maar pas lid, zoals Raza Perera uit Sri-Lanka. Hij waardeert de huisonderwijzers, die hem in het evangelie onderwijzen, het Boek van Mormon uitleggen en zijn getuigenis helpen versterken. Andere gezinnen zijn al heel lang lid van de kerk, zoals Guy en Tareva Junod. Hun kinderen zijn alle vier op zending geweest. De dag dat ik in

Links: Wereldberoemde kantoorgebouwen staan langs de oever van het Meer van Genève. Midden: Peine Peot uit Zwitserland is al 25 jaar lid van de kerk. Rechts: Zeilen op het Meer van Genève.

Genève naar de kerk ging, was broeder Junod, een ringpatriarch, heel blij dat hij de zendelingen kon vertellen dat hij iemand gevonden had die voor hun Turkse onderzoeker kon vertalen.

Eén van de grootste zegeningen voor deze leden zijn de tijdschriften van de kerk, die in twintig talen verkrijgbaar zijn. ‘Het is zo fascinerend om een tijdschrift in je eigen taal te lezen – we voelen ons opnieuw verzekerd dat de profet nog steeds van ons houdt’, zegt een broeder. Zuster Helen Ah-Chane beschouwt het tijdschrift als een goed zendingsmiddel. Ieder jaar geeft ze een vriend of vriendin een abonnement cadeau: één is lid geworden van de kerk, een ander wordt door de zendelingen onderwezen en een derde heeft haar abonnement verlengd – ook al is ze nog geen lid van de kerk geworden. Het gezin Corinne geeft altijd exemplaren van het tijdschrift aan vrienden en dit maakt hun vaak nieuwsgierig genoeg om kerkvergaderingen bij te wonen.

Ik was nieuwsgierig naar de gedenkplaat – in het Frans – die in de hal van het gebouw hing. Het leek een samenvatting van de geschiedenis van de kerk in Genève te bevatten. Uit andere bronnen vernam ik dat ouderling Thomas B. H. Stenhouse de eerste zending in Genève is geweest. Hij verzegelde ouderling Lorenzo Snow naar Italië en ging alleen via de Alpen naar Genève, waar hij in december 1850 met de prediking van het evangelie begon. Toen ouderling Snow

in februari 1851 arriveerde, wijdde hij Zwitserland toe aan de verkondiging van het evangelie. De eerste bekeerling werd in maart van dat jaar gedoopt. Tegen het eind van dat jaar had Genève twintig leden; en in mei 1852 werd er een ylid georganiseerd.

Sinds die tijd is de kerk gegroeid, ondanks vervolging, tegenstand en zo nu en dan zelfs geweld. In de beginjaren emigreerden de meeste leden naar de Verenigde Staten. Maar de weinigen die gebleven zijn, vormen een sterke kern die de basis is geweest voor de groei. Vele mensen hebben het evangelie hier aanvaard en daarna de boodschap van de herstelling naar andere landen gebracht. Anderen zijn ergens anders lid geworden van de kerk en hebben daarna hun kracht aan de groeiende wijken in Genève geleend.

Ik verwachtte dat ik door de verschillen – de talen, de culturen, de verschillen in leeftijden en ervaring in de kerk – overstelpd zou worden. Maar toen we samen lofzangen zongen, baden en aanbaden, heerste er een grote geest van eenheid. We werden één door ons getuigenis van de Heiland, door onze liefde voor het Boek van Mormon, en door de wetenschap dat Joseph Smith een profet was. Ik voelde de verschillen wegsmelten. De talen, de culturen, de voorkeuren voor voedsel of kleding waren onbelangrijk – want ik was op de plek waar de vier hoeken van de wereld samenkwamen en ik was samengekomen met mijn broeders en zusters. □

Clark Kelley Price, **Lehi en zijn gezin arriveren in de nieuwe wereld.**

ter beschikking gesteld door Gloria Harris.

Nephty schrijft: 'En nadat wij vele dagen achtereen hadden gevaren, bereikten wij het beloofde land' (1 Nephty 18:23).

'Ik dacht dat 's zomers
drie keer per dag in
rodeo's rijden zwaar was,
maar het was lang niet zo
zwaar als het vervullen
van een zending', zegt
kampioen rodeorijder
Zane Davis.

(Zie 'Het klappen van
de zweep', blz. 10.)

ELDER DAVIS

IGREJA DE
JESUS CRISTO
DOS SANTOS
DOS ULTIMOS
DIAS

PB MA 9211 DU

92991 120
'DUTCH